

**INFRASTRUKTURA
I ŚRODOWISKO**
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

GENERALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA

REGIONALNA
DYREKCJA
OCHRONY
ŚRODOWISKA
WE WROCŁAWIU

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

PLAN ZADAŃ OCHRONNYCH
obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty
Bierutów PLH020065
w województwie dolnośląskim

na lata 2014-2023
(projekt)

plany zadań ochronnych
Natura 2000

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

**Projekt Planu Zadań Ochronnych dla Obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Bierutów PLH020065
w województwie dolnośląskim**

Zleceniodawca:	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Pl. Powstańców Warszawy 1, 50-153 Wrocław
Wykonawca:	URS Polska Sp. z o.o. ul. Rejtana 17, 02-516 Warszawa
Zespół opracowujący:	mgr Wojciech Lewandowski – Koordynator planu, ekspert terriolog dr Adam Malkiewicz – ekspert entomolog dr Jan Błachuta – ekspert ichtiolog mgr Małgorzata Rudy – ekspert w zakresie siedlisk przyrodniczych mgr Sławomir Bienias – specjalista GIS

Zamówienie prowadzone jest w ramach realizacji projektu POIS.05.03.00-00-186/09 „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski” współfinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w ramach działania 5.3 priorytetu V.

Spis treści

1. Etap wstępny pracy nad Planem	4
1.1. Informacje ogólne	4
1.2. Ustalenie terenu objętego Planem	5
1.3. Mapa obszaru Natura 2000	7
1.4. Opis założeń do sporządzenia Planu	8
1.5. Ustalenie przedmiotów ochrony objętych Planem	9
1.6. Opis procesu komunikacji z różnymi grupami interesu	14
1.7. Kluczowe instytucje/osoby dla obszaru i zakres ich odpowiedzialności	15
1.8. Zespół Lokalnej Współpracy	18
2. Etap II Opracowanie projektu Planu	20
2.1. Informacja o obszarze i przedmiotach ochrony	20
2.2. Ogólna charakterystyka obszaru	22
2.3. Struktura własności i użytkowania gruntów	24
2.4. Zagospodarowanie terenu i działalność człowieka	24
2.5. Istniejące i projektowane plany/programy/projekty dotyczące zagospodarowania przestrzennego	25
2.6. Informacja o przedmiotach ochrony objętych Planem wraz z zakresem prac terenowych – dane zweryfikowane	29
2.6.1. Typy siedlisk przyrodniczych	32
2.6.2. Gatunki roślin i ich siedliska występujące na terenie obszaru	37
2.6.3. Gatunki zwierząt i ich siedliska występujące na terenie obszaru	37
3. Stan ochrony przedmiotów ochrony objętych Planem	45
4. Analiza zagrożeń	59
5. Cele działań ochronnych	68
6. Ustalenie działań ochronnych	70
7. Ustalenie działań w zakresie monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony	81
8. Wskazania do dokumentów planistycznych	86
9. Przesłanki sporządzenia planu ochrony	86
10. Projekt weryfikacji SDF obszaru i jego granic	87
11. Zestawienie uwag i wniosków	90
12. Literatura	90

 UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI FUNDUSZ
 ROZWOJU REGIONALNEGO

Zamówienie prowadzone jest w ramach realizacji projektu POIS.05.03.00-00-186/09 „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski” współfinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w ramach działania 5.3 priorytetu V.

Dokumentacja Planu Zadań Ochronnych Obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Bierutów PLH020065 w województwie dolnośląskim

1. Etap wstępny pracy nad Planem

1.1. Informacje ogólne

Nazwa obszaru	Bierutów
Kod obszaru	PLH020065
Opis granic obszaru	Numeryczny wektor granic GIS przekazany przez Zamawiającego
SDF	Załącznik do projektu dokumentacji Planu
Położenie	województwo dolnośląskie, powiat oleśnicki, gmina Bierutów
Powierzchnia obszaru (w ha)	223,5 ha
Status prawny	Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Bierutów PLH0200065 został zatwierdzony na podstawie Decyzji Wykonawczej Komisji z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie przyjęcia piątego zaktualizowanego wykazu terenów mających znaczenie dla Wspólnoty składających się na kontynentalny region biogeograficzny (notyfikowana jako dokument nr C(2011) 8278) (2012/14/UE) opublikowanej w Dzienniku Urzędowym Unii

	Europejskiej w dniu 13 stycznia 2012 r. (DZ.U.U.E L 11/55 z dnia 13 stycznia 2012 r.) http://eur-lex.europa.eu/JOHtml.do?uri=OJ:L:2012:011:SOM:PL:HTML
Termin przystąpienia do sporządzenia Planu	07.05.2012r.
Termin zatwierdzenia Planu	-
Koordynator Planu	Wojciech Lewandowski, wojciech.lewandowski@urs.com, 728 942 176,
Planista Regionalny	Andrzej Ruszlewicz, aruszlewicz@rdos.wroclaw.pl , +48721 468 852,
Sprawujący nadzór	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu, pl. Powstańców Warszawy1, 50-153 Wrocław.

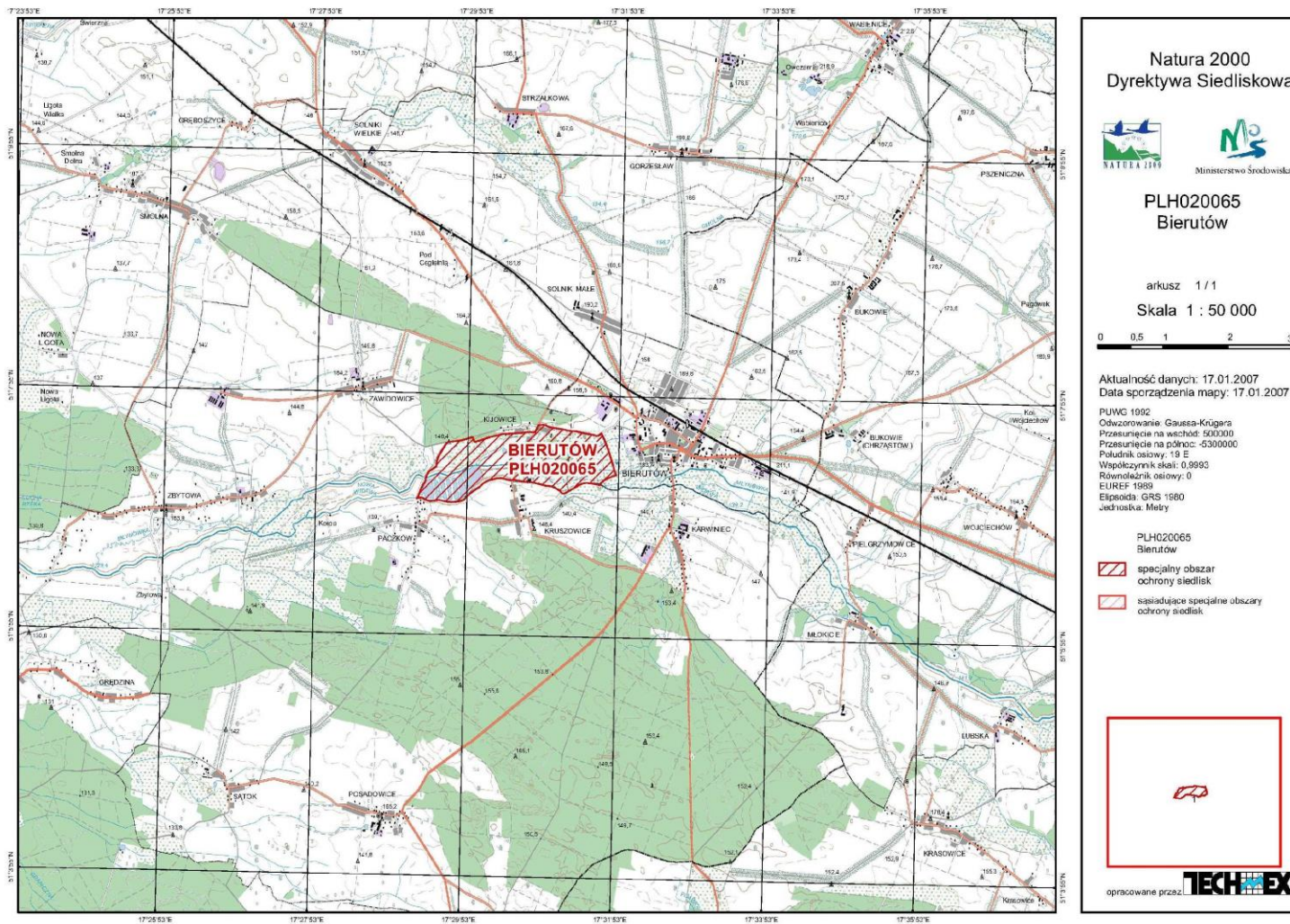
1.2 Ustalenie terenu objętego Planem

L.p.	Nazwa krajowej formy ochrony przyrody lub nadleśnictwa, pokrywającej/go się z obszarem, która/e może powodować wyłączenie części terenu ze sporządzania Planu	Dokument planistyczny	Uzasadnienie wyłączenia części terenu ze sporządzania PZO	Powierzchnia krajowej formy ochrony przyrody lub nadleśnictwa pokrywająca się z obszarem [ha]
	Na terenie obszaru nie ma innych form ochrony przyrody.	brak	Nie zachodzą przesłanki określone w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody, które uzasadniałyby nieobejmowanie całości obszaru projektem Planu, tzn.: ☐ obszar Natura 2000 „Bierutów” nie posiada planu ochrony, o którym mowa w art. 29 ustawy; ☐ nie pokrywa się z innego	-

			<p>rodzaju obszarowymi formami przyrody (rezerwatem, parkiem narodowym, parkiem krajobrazowym), dla których ustanowiono plan ochrony uwzględniający zakres, o którym mowa w ust. 10 art. 28;</p> <p>☐ nie pokrywa się z obszarem rezerwatu przyrody lub parku narodowego dla którego ustanowiono zadania ochronne uwzględniające zakres, o którym mowa w ust. 10 art. 28;</p> <p>☐ nie leży na terenie obszaru morskiego dla którego nie ma obowiązku tworzenia planu zadań ochronnych.</p>	
--	--	--	---	--

Teren objęty PZO: cały Obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Bierutów PLH020065 o powierzchni 223,5ha

1.3. Mapa obszaru Natura 2000

1.4. Opis założeń do sporządzenia Planu

Obszar mający znaczenie dla wspólnoty – projektowany Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk Bierutów zajmujący powierzchnię 223,5 ha, zatwierdzony został decyzją Komisji Europejskiej 2009/93/WE z dnia 12.12.2008 r. jako obszar mający znaczenie dla Wspólnoty. Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych jest utrzymanie lub odtworzenie właściwego stanu przedmiotów ochrony, który to obowiązek wynika z art.6 (1) „dyrektywy siedliskowej”- (DYREKTYWA RADY 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory – Dz. U. L 206 z 22.7.1992 ze zm.) oraz art. 4 „dyrektywy ptasiej”- (DYREKTYWA PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO I RADY 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (Dz. U. UE L z dnia 26 stycznia 2010 r.).

Administracyjnie położony jest na terenie gminy Bierutów, powiat oleśnicki, województwo dolnośląskie.

W granicach ostoi zidentyfikowano występowanie trzech typów siedlisk przyrodniczych wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG, które stanowią łącznie ok. 16% powierzchni Obszaru oraz występowanie siedmiu gatunków zwierząt wymienionych w Załączniku II Dyrektywy Rady 92/43/EWG. Przedmiotem ochrony na obszarze są następujące siedliska przyrodnicze i gatunki zwierząt:

6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (*Molinion*),

6430 Ziołorośla górskie (*Adenostylyon alliariae*) i ziołorośla nadrzeczne (*Convolvuletalia sepium*),

6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (*Arrhenatherion elatioris*),

1355 Wydra *Lutra Lutra*

1337 Bóbr europejski *Castor fiber*

1134 Różanka *Rhodeus sericeus amarus*

1145 Piskorz *Misgurnus fossilis*

1149 Koza *Cobitis taenia*

1060 czerwończyk nieparek *Lycaena dispar*

4038 czerwończyk fioletek *Lycaena helle*

Lista przedmiotów ochrony jest weryfikowana w toku prac nad projektem planu zadań ochronnych (PZO).

Projektem planu zadań ochronnych objęty jest cały obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Bierutów PLH020065. Na terenie obszaru nie ma innych form ochrony przyrody.

Plan zadań ochronnych obszaru mającego znaczenie dla Bierutów PLH020065 jest aktem prawa miejscowego, ustanawianym w formie zarządzenia przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu na okres 10 lat, tworzy ramy prawne do działania wszystkim podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar mający znaczenie dla Wspólnoty. Struktura i zawartość Planu jest ściśle określona treścią ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody i zawiera:

- 1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- 3) cele działań ochronnych;
- 4) określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
 - a) ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk;
 - b) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów;
 - c) uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
- 5) wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Bierutów PLH020065;
- 6) wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru.

Podstawowym celem opracowania projektu Planu jest jak najszybsze rozpoczęcie działań niezbędnych dla skutecznej ochrony obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Bierutów PLH020065, czyli zapewnienie, że siedliska przyrodnicze i gatunki, dla ochrony, których wyznaczono obszar, nie zostaną utracone. W tym celu konieczne jest:

- zebranie, zweryfikowanie, przeanalizowanie i wykorzystanie istniejących informacji o obszarze,
- ustalenie, jakiej wiedzy i informacji brakuje, następnie zaplanowanie i zorganizowanie jej uzupełnienia,
- uzgodnienie realizacji działań ochronnych, które trzeba jak najszybciej podjąć,
- rozstrzygnięcie, czy i kiedy należy dla obszaru lub jego części opracować plan ochrony.

Ochrona obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Bierutów PLH020065 będzie trwała wówczas, kiedy będzie oparta na „wspólnym zrozumieniu” potrzeb i uwarunkowań ochrony obszaru przez ludzi z tym obszarem związanych. Dlatego w procesie sporządzania projektu Planu, za kluczowe należy uznać zbudowanie takiego zrozumienia. Służy temu transparentność i uspołecznienie procesu planistycznego. Stąd też, utworzona została specjalna grupa zainteresowanych osób i podmiotów (tzw. Zespołu Lokalnej Współpracy) wypracowujących w trakcie cyklu spotkań dyskusyjnych, praktyczne założenia do sporządzanego projektu Planu. Niezwykle ważne jest aby w warsztatach brali udział wszyscy interesariusze dla opracowywanego projektu Planu. Każda z grup, której Plan dotyczy, będzie mogła uczestniczyć w jego tworzeniu.

1.5. Ustalenie przedmiotów ochrony objętych Planem

Lp.	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. Osiadł.	Pop. Lęgowa	Populacja Migr.	Ocena Pop. / Stopień Reprezent.	Ocena St. zach.	Ocena Izol. / Względna powierzchnia	Ocena Ogólna	Opinia dot. wpisu
S1	6410	Zmienno wilgotne łąki trzęślicowe	Molinion	7,22				B	B	C	B	Nie odnaleziono podczas prac terenowych. Wszystkie wilgotne łąki oznaczono jako zbiorowiska związku Calthion, a nie Molinion, siedlisko proponowane pozostawienia na liście przedmiotów w ochrony obszaru z kategorią D
S2	6430	Ziołorośl a górskie i	Adenostylion alliariae,	0,50				B	A	C	B	Ze względu na dobrze zachowane

		ziołorośl a nadrzecz ne	Convolv uletalia sepium									ziołorośla w naturalnym kompleksie przestrzenn ym wzdłuż Widawy. ocena ogólna została podwyższo na na B
S3	6510	Niżowe i górskie świeże łąki użytkow ane ekstensy wnie	Arrhenat herion elatioris	8,98				B	B	C	B	Utrzymano oceny
pS1	91E 0	<i>Łęgi wierzbow e, topolowe , olszowe i jesionow e, olsy źródliśko we</i>	<i>Salicetu m albo- fragilis, Populetu m albae, Alnenion glutinoso- incanae,</i>	4,82				B	B	C	B	Na terenie obszaru znajduje się kilk mniejszych fragmentów łągów oraz jedno duże, dobrze wykształco ne stanowisko w centralnej

												części obszaru. Proponowane oceny to : stopień reprezent. B, stan zachow. B, względna powierzchnia C i ocena ogólna B.
Z1	1355	Wydra	<i>Lutra lutra</i>		3-7 i			C	B	C	C	W toku prac nad Planem zweryfikowane zostało znaczenie obszaru dla krajowej populacji wydry i stan zachowania gatunku. Ocena została utrzymana.
Z2	1337	Bóbr europejski	<i>Castor fiber</i>		5-10 i			C	B	C	C	W toku prac nad Planem zweryfikowane zostało znaczenie obszaru dla

												krajowej populacji bobra i stan zachowania gatunku. Ocenę populacji obniżono na D, proponuje się wyłączenie z przedmiotów w ochrony.
Z3	113 4	Różanka	<i>Rhodeus sericeus amarus</i>		R			C	B	C	C	Odpowiada aktualnemu stanowi
Z4	114 5	Piskorz	<i>Misgurnus fossilis</i>		R			C	B	C	C	Odpowiada aktualnemu stanowi
Z5	114 9	Koza	<i>Cobitis taenia</i>		R			C	B	C	C	Odpowiada aktualnemu stanowi
Z6	1060	czerwończyk nieparek	<i>Lycaena dispar</i>		R			C	B	C	C	W wyniku prac nad planem proponuje się podwyższenie ocen populacji na

												B, izolacji na A, obniżenie oceny stanu zachowania na C.
Z7	4038	czerwończyk fioletek	<i>Lycaena helle</i>		50-100			C	A	C	B	W wyniku prac nad planem proponuje się podwyższenie ocen populacji na B, izolacji na B, stanu zachowania na B. Ocenia się liczebność populacji na 350-400.

1.6. Opis procesu komunikacji z różnymi grupami interesu.

Pierwsze spotkanie informujące samorząd gminny o przystąpieniu do realizacji projektu POIS.05.03.00-00-186/09 „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski” współfinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w ramach działania 5.3 priorytetu V odbyło się w dniu 4 marca 2010 r. W trakcie spotkania poinformowano wójtów, burmistrzów i prezydentów miast o założeniach projektu, liście obszarów Natura 2000 uwzględnionych w projekcie oraz zasadach współpracy przy tworzeniu projektów Planów Zadań Ochronnych (PZO). Następnie 30 kwietnia 2011 r. na stronie internetowej (Biuletyn Informacji Publicznej) i w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu (na tablicy ogłoszeń) oraz w Gazecie Wyborczej o zasięgu województw: dolnośląskim, lubuskim, opolskim i wielkopolskim ukazało się obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 28 kwietnia 2011 r. o zamiarze przystąpienia do sporządzania projektów zadań ochronnych dla 35 obszarów Natura 2000 (w tym dla

przedmiotowego obszaru). Obwieszczenie zostało przekazane w celu jego upublicznienia m.in. do Urzędu Miejskiego w Bierutowie. Kolejnym obwieszczeniem z dnia 7 maja 2012 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu zawiadomił o przystąpieniu do opracowywania projektów planów zadań ochronnych dla 23 obszarów Natura 2000 (w tym dla przedmiotowego obszaru). Obwieszczenie zostało umieszczone w Biuletynie Informacji Publicznej (na stronie internetowej) oraz na tablicy ogłoszeń w siedzibie RDOŚ we Wrocławiu, a także zostało opublikowane w dniu 10 maja 2012 r. w Gazecie Wyborczej w wydaniu lubuskim i wrocławskim i 11 maja 2012 r. w wydaniu opolskim. Obwieszczenie zostało również przekazane w celu jego upublicznienia m.in. do Urzędu Miejskiego w Bierutowie

Spotkanie informujące samorząd Miasta i Gminy Bierutów o przystąpieniu do realizacji projektu POIS.05.03.00-00-186/09 „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski” współfinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w ramach działania 5.3 priorytetu V odbyło się w dniu 25 kwietnia 2012r w Urzędzie Miejskim w Bierutowie.

Pierwsze spotkanie Zespołu Lokalnej Współpracy odbyło się 15 października 2012r. w Urzędzie Miejskim w Bierutowie. Brali w nim udział przedstawiciele samorządu, sołtysi wsi położonych wokół i na terenie obszaru, rolnicy, przedstawiciel Powiatowego Zespołu Doradców, przedstawiciel Lokalnej Grupy Działania, Planista Regionalny oraz przedstawiciele wykonawcy planu i Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu. Wszyscy zgodzili się na uczestnictwo w Zespole Lokalnej Współpracy. Celem spotkania było omówienie zasad pracy nad projektem planu zadań ochronnych, roli dokumentu i trybu jego sporządzania oraz przedstawienie stanu wiedzy o przedmiotach ochrony obszaru, zidentyfikowanych zagrożeniach i problemach związanych z utrzymaniem lub poprawą stanu ochrony. Przedstawiono wnioski z analizy istniejących dokumentów planistycznych dotyczących Obszaru i jego bezpośredniego otoczenia. W dyskusji o propozycji korekty granic obszaru brały udział wszystkie zainteresowane strony i wypracowana w ten sposób propozycja została przez wszystkich uczestników spotkania zaakceptowana.

Drugie spotkanie Zespołu Lokalnej Współpracy odbyło się w dniu 12 lutego 2013 roku również w Urzędzie Miejskim w Bierutowie. Omówione zostały zagrożenia i działania ochronne konieczne do ochrony przedmiotów ochrony w obszarze. Ponieważ na sali byli rolnicy użytkujący łąki, szczególny nacisk położono na działania na siedliskach antropogenicznych. Najwięcej czasu poświęcono wymaganiom ochrony głównego przedmiotu ochrony w obszarze – czerwończyka fioletka zasiedlającego wilgotne łąki z rdestem wężownikiem. Drugą częścią spotkania była wizja terenowa w pobliżu starej oczyszczalni ścieków. W terenie wykonawcy planu pokazali najbardziej istotne miejsca dla ochrony motyli będących przedmiotami ochrony i wyjaśnili, dlaczego korzystne byłoby powiększenie obszaru. Z kolei przedstawiciele urzędu pokazali w które miejsce chcą przeznaczyć pod osady z oczyszczalni. W wyniku dyskusji ustalono, że propozycja korekty granic obejmie teren na południe od starej oczyszczalni ścieków, przylegający do łąki z dużą populacją czerwończyka fioletka. Oba spotkania przebiegły zgodnie z założeniami, a cele wynikające z realizacji tego etapu projektu zostały osiągnięte.

1.7. Kluczowe instytucje/osoby dla obszaru i zakres ich odpowiedzialności

L.p.	Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
1	Marszałek Województwa / Urząd Marszałkowski	polityka regionalna, planowanie przestrzenne, promocja regionu, udostępnianie informacji	ul. Wybrzeże Słowackiego 12-14; 50-411 Wrocław	71 776 90 53, umwd@dolnyslask.pl
2	Starostwo Powiatowe w Oleśnicy	zarządzanie gospodarką przestrzenną, realizacja polityki ochrony środowiska na terenie powiatu, udostępnianie informacji i promocja regionu	ul. J. Słowackiego 10 56- 400 Oleśnica	tel. 0 71 314 01 14, fax 0 71 314 01 10, starostwo@powiat-olesnicki.pl
3	Urząd Miejski w Bierutowie	planowanie przestrzenne, realizacja polityki ochrony środowiska na obszarze gminy, promocja regionu, udostępnianie informacji	ul. Moniuszki 12, 56-420 Bierutów,	Tel:(071) 314-62-51, Fax:(071) 314-64-32, E-mail:bierutow@bierutow.pl
4	Dolnośląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych we Wrocławiu	zarządzanie wodami, planowanie i realizacja zadań z zakresu ochrony przeciwpowodziowej, wdrożenie RDW	ul. Matejki 5, 50-333 Wrocław	tel.: 71-322-66-81 do 83, faks: 71-322-79-29, e-mail: dzmiuw@dzmiuw.wroc.pl
5	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	zarządzanie obszarami Natura 2000 i innymi objętymi ochroną na terenie woj., promocja i udostępnianie informacji w tym zakresie	pl. Powstańców Warszawy1, 50-153 Wrocław	71 340 68 07, sekretariat@rdos.wroclaw.pl
6	Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu	doradztwo rolnicze, obejmujące działania w zakresie rolnictwa, rozwoju wsi, rynków rolnych oraz wiejskiego gospodarstwa domowego, wspieranie zrównoważonego rozwoju obszarów wiejskich	ul. Zwycięska 8, 53-033 Wrocław	tel. sekretariat 71/339 86 56, e-mail: sekretariat@dodr.pl
7	Dolnośląski Ośrodek Doradztwa Rolniczego we Wrocławiu, Powiatowy Zespół Doradców w Oleśnicy	doradztwo rolnicze, obejmujące działania w zakresie rolnictwa, rozwoju wsi, rynków rolnych oraz wiejskiego gospodarstwa domowego, wspieranie zrównoważonego	ul. Wiejska 2 56-400 Oleśnica	tel./fax 71/314 93 63, e-mail: pzd.olesnica@dodr.pl

		rozwoju obszarów wiejskich		
8	Polski Związek Łowiecki, Zarząd Okręgowy Wrocław	prorowadzenie gospodarki łowieckiej i monitoringu łowieckiego, wspieranie i prowadzenie badao z zakresu łowiectwa na terenach leśnych	ul. Wodzisławska 10 b, 52-017 Wrocław	tel. (71) 34 00 858 fax. (71) 73 45 200 zo.wroclaw@pzlow.pl
9	Dolnośląska Izba Rolnicza	podejmowanie działań na rzecz rozwoju infrastruktury rolnictwa i wsi oraz poprawy struktury agrarnej, kształtowanie świadomości ekologicznej producentów rolnych, współpraca z administracją publiczną w zakresie ochrony środowiska, zdrowia i wiejskiego dziedzictwa kulturowego	ul. Wiejska 29, 52-411 Wrocław	tel. (+48) 71 339-98-26; 508-087-735, e-mail: sekretariat@izbarolnicza.pl
10	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, Oddział Dolnośląski	wsparcie finansowe rolnictwa, wdrażanie w rolnictwie i na obszarach wiejskich instrumentów współfinansowanych z unijnego budżetu oraz udzielanie pomocy ze środków krajowych	ul. Giełdowa 8, 52-438 Wrocław	tel. 71 369 74 00
11	Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa - powiat oleśnicki	wsparcie finansowe rolnictwa, wdrażanie w rolnictwie i na obszarach wiejskich instrumentów współfinansowanych z unijnego budżetu oraz udzielanie pomocy ze środków krajowych	ul. Ogrodowa 10, 56-500 Syców	tel.62 785 39 42 tel/fax 62 785 24 16
12	Agencja Nieruchomości Rolnych, Oddział terenowy we Wrocławiu	zarządzanie gruntami rolnymi własności Skarbu Państwa	ul.Mińska 60, 54-610 Wrocław	tel. 71 356-39-00 fax 71 357-90-97, e-mail:wroclaw@anr.gov.pl
13	Instytut Rozwoju Terytorialnego	realizacja zadań z zakresu planowania i zagospodarowania przestrzennego na poziomie regionalnym	ul. Świdnicka 12-16, 50-068 Wrocław	sekretariat tel. 71-344-52-45, fax 71-344-52-45 , wroc@wbu.wroc.pl
14	Polski Związek Wędkarski Okręg	ochrona wód przed niszczeniem oraz	ul. Kazimierza Wielkiego 65	Tel.713444401, e-mail :

	we Wrocławiu	nadmiernym wrybaniem, kontrola stanu zarybienia wód	50-077 Wrocław	pzw_wroclaw@poczta.onet.pl
15	Lokalna Grupa Działania LEADER Partnerstwo Dobra Widawa	promocja regionu poprzez realizację różnych projektów przyrodniczych i informacyjnych na Dolnym Śląsku	ul. Wojska Polskiego 67/69, 56-400 Oleśnica	tel./fax 71/ 314 32 01 e-mail: biuro@dobrawidawa.pl
16	Stowarzyszenie Miłośników Ziemi Bierutowskiej EUROPA - PRZYSZŁOŚĆ	promocja i rozwój regionu	ul. Krasińskiego 3, 56-420 Bierutów	
17	Stowarzyszenia Rozwoju Ziemi Bierutowskiej imienia Romka Kazimierskiego	promocja i rozwój regionu	ul. Krasińskiego 1, 56-420 Bierutów	
18	Stowarzyszenie Ekologiczne EKO-UNIA	realizacja różnych projektów przyrodniczych i informacyjnych na Dolnym Śląsku	ul. Białokörnacza 26, 50-134 Wrocław	tel./fax +48 71 344 22 64, e-mail: info-ekounia@eko.org.pl
19	Fundacja Eko-Rozwoju	realizacja różnych projektów przyrodniczych i informacyjnych na Dolnym Śląsku	ul. Białokörnacza 26, 50-134 Wrocław	tel/fax: 713430849, 713445948 biuro@eko.org.pl
20	Klub Przyrodników	działalność na rzecz ochrony przyrody i edukacji ekologicznej społeczeństwa	ul. 1 maja 22, 66-200 Świebodzin	tel.: 683828236, 684756611, fax. 683828236, kp@kp.org.pl
21	Rolnicy i prywatni użytkownicy gruntów	Właściciele i użytkownicy gruntów rolnych i stawów		

1.8. Zespół Lokalnej Współpracy

L.p.	Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt
1	Andrzej Ruszlewicz	Planista Regionalny	RDOŚ we Wrocławiu	aruszlewicz@rdos.wroclaw.pl
2	Marta Łysiak	Przedstawiciel RDOŚ	RDOŚ we Wrocławiu	713406839, mlysiak@rdos.wroclaw.pl

3	Wojciech Lewandowski	Koordynator Planu	Wykonawca projektu Planu URS Polska Sp. z o.o.	wojciech.lewandowski@urs.com, 728 942 176, , URS Polska Sp. z o.o., ul. Klecińska 123, 02-516 Wrocław
4	Jan Błachuta	Ekspert ichtiolog	Przedstawiciel Wykonawcy projektu Planu	
5	Małgorzata Rudy	Ekspert botanik	Wykonawca Planu URS Polska	
6	Adam Malkiewicz	Ekspert entomolog	Wykonawca Planu, Uniwersytet Wrocławski	amalki@biol.uni.wroc.pl;
7	Daniel Olczyk	sołtys	Wieś Paczków	
8	Marian Kapuśniak	radny	Rada Miejska	
9	Grzegorz Jaworski	rolnik	Osoba prywatna	
10	Jerzy Stańczyk	doradca rolnośrodowiskowy	PZD Oleśnica	713149363, ul. Wiejska 2, Oleśnica jerzy.stanczyk@dodr.pl
11	Zofia Kozak	sołtys	Wieś Kruszowice	
12	Justyna Sobczak	Przedstawicielka gminy	Urząd Miejski w Bierutowie	dodatki@bierutow.pl
13	Aleksandra Kołek	Przedstawicielka gminy	Urząd Miejski w Bierutowie	odpady@bierutow.pl
14	Jerzy Pęciak	Przedstawiciel gminy	Urząd Miejski w Bierutowie	ochronasrodowiska@bierutow.pl
15	Małgorzata Bączek	sołtys	Wieś Kijowice	
16	Mieczysław Skuza	Dyrektor Lokalnej Grupy Działania	LGD Dobra Widawa	602762027, Skuza@dobrawidawa.pl
17	Mariola Kutek	Przedstawicielka gminy	Miasto i Gmina Bierutów	Sekretarz@bierutow.pl
18	Barbara Łabuś	Przedstawicielka gminy	Urząd Miejski w Bierutowie	b.labus@bierutow.pl
19	Michał Hadryś	Przedstawiciel gminy	Urząd Miejski w Bierutowie	urbanistyka@bierutow.pl

20	Robert Kropielnicki	Przedstawiciel gminy	Urząd Miejski w Bierutowie	infrastruktura@bierutow.pl
21	Andrzej Czechowski	Zastępca Burmistrza	Urząd Miejski w Bierutowie	
22	Agnieszka Sala	mieszkaniec	Osoba prywatna	
23	Marek Jakubowski	mieszkaniec	Osoba prywatna	
24	Czesław Teleszko	Doradca rolniczy	DODR we Wrocławiu, PZD Oleśnica	
25	Joanna Tyc	Przedstawicielka DZMiUW	DZMiUW	
26	Stanisław Paluch	Przedstawiciel gminy	Urząd Miejski w Bierutowie	609344322, st.paluch@bierutow.pl
27	Danuta Płócienniczak	Mieszkaniec Kijowic	Osoba prywatna	
28	Józef Mikaszewski	Przedstawiciel organizacji pozarządowej	Stowarzyszenie Ekologiczne EKO UNIA	ul. Białoskórnicza 26, 50-134 Wrocław

2. Etap II Opracowanie projektu Planu

Moduł A

2.1. Informacja o obszarze i przedmiotach ochrony

L. p.	Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
1	Materiały publikowane	Witkowski A., Błachuta J., Kuszniarz J., 1992: Rybostan dorzecza Widawy po przeprowadzonej regulacji. Roczn. Naukowe PZW, 4: 25-46.	Charakterystyka ichtiofauny zlewni Widawy w latach 1988-1990	Dane historyczne	
2	Materiały niepublikowane	Charakterystyka ichtiofauny Widawy w latach 2001-2003	Dane historyczne	Dane historyczne	Zarząd Okręgu PZW Wrocław RZGW we Wrocławiu

3	Plany/programy/strategie/projekty	Krajowa strategia gospodarowania wydrą. Romanowski J., Orłowska L., Zajac T. SGGW Warszawa 2011.	Plan zarządzania populacją gatunku, w tym ogólne działania ochronne w skali kraju	Niezadawalająca	SGGW Warszawa
4		Plan działań ochronnych dla gatunku wydra (projekt). Romanowski J., Looney D. (red.). Ministerstwo Środowiska, Dziekanów Leśny 2007.	Plan zarządzania populacją gatunku	Niezadawalająca	Ministerstwo Środowiska
5		Krajowy plan ochrony gatunku. Bóbr europejski Castor fiber. Czech A. (red.). Ministerstwo Środowiska, Kraków 2007.	Plan zarządzania populacją gatunku	Niezadawalająca	Ministerstwo Środowiska, http://www.bobry.pl/docs/bobr_beaver.pdf
6	Raporty	Raport z prac terenowych dla obszaru Natura 2000 Bierutów PLH020065 - Siedliska przyrodnicze. M. Rudy	Pełna informacja o rozmieszczeniu i stanie siedlisk w obszarze	Zadawalająca	Wykonawca projektu PZO URS Polska, RDOŚ Wrocław
7		Raport z prac terenowych dla obszaru Natura 2000 Bierutów PLH02006 – Owady. A. Malkiewicz	Pełna informacja o rozmieszczeniu gatunków i stanie jego siedlisk w obszarze	Zadawalająca	Wykonawca projektu PZO URS Polska, RDOŚ Wrocław
8		Raport z prac terenowych dla obszaru Natura 2000 Bierutów PLH02006 – Ryby. J. Błachuta	Pełna informacja o rozmieszczeniu gatunków i stanie jego siedlisk w obszarze	Zadawalająca	Wykonawca projektu PZO URS Polska, RDOŚ Wrocław
9		Raport z prac terenowych dla obszaru Natura 2000 Bierutów PLH02006– ssaki. W.	Weryfikacja występowania gatunku w granicach obszaru. Ocena	Zadawalająca	Wykonawca projektu PZO URS Polska, RDOŚ Wrocław

		Lewandowski. URS Polska	znaczenia obszaru dla krajowej populacji gatunku		
10	Waloryzacja przyrodnicza (województwa, gminy)	-			
11	Ekspertyzy przyrodnicze	-			

2.2. Ogólna charakterystyka obszaru

Położenie:

Obszar – zajmujący według SDF powierzchnię 223,5 ha – położony jest w regionie biogeograficznym kontynentalnym.

Administracyjnie obszar położony jest w województwie dolnośląskim, powiecie oleśnickim, gminie Bierutów. Leży pomiędzy wsiami Kijowice, Kruszowice i Paczków oraz miastem Bierutowem, niemal przylegając do jego zachodnich granic.

Biorąc pod uwagę przynależność fizyczno-geograficzną (wg Kondrackiego) obszar położony jest w makroregionie Nizina Śląska, mezoregionie Równina Oleśnicka i mikroregionie Równina Oleśnicko-Bierutowska .

Według regionalizacji przyrodniczo-leśnej (wg Trampler i in.) obszar znajduje się w

V Śląskiej Krainie Przyrodniczo-Leśnej, Dzielnicy II Wrocławskiej, na Równinie Oleśnickiej.

Według jednostek podziału geobotanicznego charakteryzującego zespoły roślinności potencjalnej (wg Matuszkiewicza) obszar leży w Państwie Holarctyka, Obszarze Europejskich Lasów Liściastych i Mieszanych, Prowincji Środkoeuropejskiej Właściwej, Działu Brandenbursko-Wielkopolskiego, Krainy Dolnośląskiej.

Geologia i gleby:

Obszar położony jest w dolinie rzeki Widawy z jedną terasą zalewową, akumulacyjną z okresu Holocenu, wzniesioną ok. 2 metry nad średni poziom wody w rzece. Budowa geologiczna doliny jest jednolita. Pod warstwą gleby znajduje się warstwa mad gliniastych, najczęściej plastycznych, miejscami mad organicznych, o miąższości do 1,0m. Pod nimi lub bezpośrednio pod glebą występują piaski drobne i średnie średnio zagęszczone.

W rejonie Bierutowa, w dolinie na stosunkowo dużej powierzchni występują torfy niskie o miąższości przekraczającej 1,5m.

Klimat:

Pod względem średniej temperatury rocznej obszar leży w najcieplejszym regionie w Polsce. Według danych ze stacji meteorologicznej w Oleśnicy średnia temperatura stycznia wynosi $-1,5^{\circ}\text{C}$, a średnia temperatura lipca $18,2^{\circ}\text{C}$. Średnia liczba dni z szatą śnieżną wynosi tylko 54. Średnia roczna suma opadów wynosi 610 mm. Dominują wiatry o kierunku północnym, zachodnim i południowo-zachodnim.

Wody powierzchniowe:

Osią obszaru jest rzeka Widawa. Na terenie obszaru wpadają do niej liczne ciek i kanały. Południową granicę obszaru stanowi kanał Nowa Widawa. W obrębie obszaru, oprócz kilku oczek wodnych, nie występują naturalne zbiorniki wód stojących. W południowo-zachodniej części obszaru znajduje się kompleks dziewięciu stawów.

Struktura krajobrazu:

Obszar leży w dolinie Widawy przecinającej lekko falistą wysoczyznę morenową, częściowo sandrową, pochyloną ze wschodu na zachód. Obszar obejmuje mozaikę łąk wilgotnych i zalewowych oraz pastwisk urozmaiconych niewielkimi zagajnikami, a nad samym korytem łąkami wierzbowymi w różnym stanie zachowania, również bardzo cennych, z okazami starych drzew i dużą ilością martwego drewna. Tereny otwarte to w dużej mierze cenne siedliska antropogeniczne w postaci bardzo wilgotnych przez cały rok łąk ze związku *Calthion* i łąk świeżych. Siedliska te są miejscem występowania rzadkich owadów. Sama rzeka Widawa oraz wpadające do niej kanały i ciek są siedliskiem szeregu gatunków zwierząt związanych z wodą.

Obszar może stanowić łącznik między rejonem występowania czerwończyka fioletka (*Lycaena helle*) w woj. opolskim (Namysłów), a dawno nie potwierdzanymi stanowiskami koło Oleśnicy. Jest też ważnym elementem korytarza ekologicznego, jakim jest dolina Widawy, łącząca obszar „Bierutów” z położonym ok. 7 km na zachód obszarem „Lasy Grędzińskie”.

Istniejące i proponowane formy ochrony przyrody zlokalizowane na terenie Obszaru, korytarze ekologiczne/powiązania z innymi obszarami Natura 2000

Na terenie obszaru nie ma innych form ochrony przyrody.

Najbliższym obszarem chronionym jest zlokalizowany ok. 7 km na zachód obszar „Lasy Grędzińskie” PLH020081.

Obszar nie wchodzi w skład leśnego korytarza ekologicznego, natomiast obejmuje fragment korytarza ekologicznego jakim jest dolina rzeki Widawy.

Uwarunkowania społeczne i gospodarcze oraz przewidywane kierunki rozwoju

Obszar leży w bezpośrednim sąsiedztwie miasta Bierutowa oraz kilku wsi. Jest naturalnym miejscem spacerowym dla ich mieszkańców. Gmina nie planuje w obszarze żadnych działań ani zabudowy. Część gruntów zajęta jest pod uprawę, część zajmują stawy hodowlane, część

użytkowane i nieużytkowane łąki. Ze względu na wysoki stan wód gruntowych utrudnione jest użytkowanie zachodniej część obszaru. Jednocześnie takie warunki wodne decydują o walorach przyrodniczych terenu.

Zagrożenia

Obszar jest zagrożony przez zmianę sposobu użytkowania (zaoranie pod uprawy), przez meliorację oraz zmiany w stosunkach wodnych w dolinie Widawy na. Ze względu na sąsiedztwo miasta i wiosek, występuje też zagrożenie skażenia ściekami i nawozami, składowania odpadów jak też wypalania traw na wiosnę.

2.3. Struktura własności i użytkowania gruntów

Typy użytków gruntowych	Typ własności	Powierzchnia użytków w ha	% udział powierzchni w obszarze
Lasy –dane zgeneralizowane	Skarb Państwa	0,8	0,36%
	Własność komunalna		
	Własność prywatna		
Grunty orne	dane zgeneralizowane	41,08	18,38%
Łąki trwałe	dane zgeneralizowane	128,84	57,64%
Wody stojące	dane zgeneralizowane	35,66	15,96%
Grunty zabudowane	dane zgeneralizowane	0,27	0,12%

2.4. Zagospodarowanie terenu i działalność człowieka

Typy użytków	Typ własności	Powierzchnia objęta dopłatami UE w ha	Rodzaj dopłaty, działania/priorytetu/programu,
Lasy	Lasy Państwowe	brak	Brak powierzchni objętej dopłatami UE w ramach działań/ priorytetu/ programu
	Lasy komunalne	brak	Brak powierzchni objętej dopłatami UE w ramach działań/ priorytetu/ programu

	Lasy prywatne	brak	Brak powierzchni objętej dopłatami UE w ramach działań/ priorytetu/ programu
Sady		brak	Brak powierzchni objętej dopłatami UE w ramach działań/ priorytetu/ programu
Trwałe użytki zielone		brak	Brak powierzchni objętej dopłatami UE w ramach działań/ priorytetu/ programu
Wody		brak	Brak powierzchni objętej dopłatami UE w ramach działań/ priorytetu/ programu
Tereny zadrzewione lub zakrzewione		brak	Brak powierzchni objętej dopłatami UE w ramach działań/ priorytetu/ programu
Inne		brak	Brak powierzchni objętej dopłatami UE w ramach działań/ priorytetu/ programu

2.5. Istniejące i projektowane plany/programy/projekty dotyczące zagospodarowania przestrzennego

Lp.	Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
1	Uchwała NR XLV/389/10 z dnia 29 kwietnia 2010 r. w sprawie uchwalenia Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Bierutów Uchwała NR	Rada Miejska w Bierutowie / wykonanie uchwały powierzono Burmistrzowi	<ul style="list-style-type: none"> - wnioski płynące ze studium: głównym potencjalnym zagrożeniem dla środowiska naturalnego jest nadużywanie nawozów sztucznych - studium analiza mapy: na obszarze zlokalizowane są liczne stanowiska archeologiczne, w większości jest to teren wyłączony z zabudowy; w północno-środkowej części znajdują się pojedyncze działki zabudowane należące do Kijowic oraz jeden zabytkowy park 	Wszystkie przedmioty ochrony obszaru	Dokument nie przewiduje działań mogących negatywnie oddziaływać na przedmioty ochrony, dlatego działania minimalizujące i kompensujące nie są konieczne.

<p>XII/100/11 z dnia 29 września 2011 r. w sprawie uchwalenia zmiany Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Bierutów</p>		<p>zieleni;</p> <p>Korzystne dla przedmiotów ochrony cele polityki przestrzennej gminy:</p> <ul style="list-style-type: none"> • ochrona istniejących form ochrony, ograniczenie szkodliwych inwestycji (ograniczenia szkodliwych technologii, wskazanie nowych terenów pod inwestycje, których wpływ na środowisko jest ograniczony do minimum, ochrona korytarzy ekologicznych cieków tj. pas min. 10 m od Widawy i Młynówki wolny od zabudowy – z wyjątkiem budynków ochrony przeciwpowodziowej) • obszar N2000 należałoby wyłączyć z możliwości rekultywacji i prowadzenia intensywnej gospodarki rolnej oraz z wprowadzania zalesień i zadrzewień • zabrania się podejmowania działań mogących w znaczący sposób pogorszyć stan środowiska przyrodniczego, w tym stan siedlisk gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony zostały wyznaczone obszary Natura 2000 na terenie gminy Bierutów; • zabrania się podejmowania działań mogących w znaczący sposób wpłynąć negatywnie na gatunki, dla 		
--	--	---	--	--

			<p>których ochrony zostały wyznaczone obszary Natura 2000;</p> <ul style="list-style-type: none"> nie podlega ograniczeniu na obszarach Natura 2000 działalność związana z utrzymaniem urządzeń i obiektów służących bezpieczeństwu przeciwpowodziowemu oraz działalność gospodarcza, rolna, leśna, łowiecka i rybacka, jeżeli nie zagrażają one zachowaniu siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk roślin lub zwierząt ani nie wpływają w sposób istotny negatywnie na gatunki roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000. 		
2	<p>Uchwała NR XLIV/295/2002 z dnia 23 maja 2002 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Bierutów</p>	<p>Rada Miejska w Bierutowie/ wykonanie uchwały powierzono Zarządowi Miejskiemu</p>	<ul style="list-style-type: none"> – zdecydowana przewaga terenu rolniczej przestrzeni produkcyjnej (dopuszczone zalesienie zgodnie z odrębnymi przepisami, lokalizacja obiektów kubaturowych zgodnie z odrębnymi przepisami, lokalizacja sieci i urządzeń technicznych) – teren czynnej czyszczalni ścieków, działka nr 6/2 – teren lasu, działka nr 2 	<p>Wszystkie przedmioty ochrony obszaru</p>	<p>Dokument nie przewiduje konkretnych działań mogących negatywnie oddziaływać na przedmioty ochrony, dlatego działania minimalizujące i kompensujące nie są konieczne.</p>
3	<p>Uchwała NR XIX/148/12 z dnia 29 marca 2012 w sprawie uchwalenia miejscowego planu</p>	<p>Rada Miejska w Bierutowie/ wykonanie uchwały powierzono Burmistrzowi Bierutowa</p>	<ul style="list-style-type: none"> – „dopuszcza się wprowadzanie zieleni na całym terenie objętym planem miejscowym (...), za wyjątkiem terenów stanowiących rejon występowania cennych 	<p>Wszystkie przedmioty ochrony obszaru</p>	<p>Dokument nie przewiduje działań mogących negatywnie oddziaływać na przedmioty ochrony,</p>

	zagospodarowania przestrzennego wsi Kruszowice		<p>siedlisk przyrodniczych w ramach obszaru N2000 PLH020065 „Bierutów”.” –</p> <ul style="list-style-type: none"> - Zasady obowiązujące w granicach obszaru: dopuszcza się stosowanie metod kompensacji przyrodniczej szkód dokonanych w czasie realizacji przedsięwzięcia; wszelkie możliwe działania regulują odrębne, aktualne akty prawne, - przeznaczenie zbiorników znajdujących się w południowej części obszaru N2000: produkcja rybacka; przeznaczenie pozostałych terenów stanowiących bezpośrednią część obszaru N2000 objętych planem: produkcja rolna. 		dlatego działania minimalizujące i kompensujące nie są konieczne.
4	Uchwała Nr XVIII/113/27 z dnia 28 grudnia 2007 w sprawie uchwalenia zaktualizowanego planu rozwoju lokalnego gminy Bierutów na lata 2007-2013	Rada Miejska w Bierutowie	<ul style="list-style-type: none"> - Plan uwzględnił budowę zbiornika małej retencji na rzece Widawie (zbiornik już istnieje w południowej części obszaru N2000) - rozwój kanalizacji 	Wszystkie przedmioty ochrony obszaru	Dokument nie przewiduje działań mogących negatywnie oddziaływać na przedmioty ochrony, dlatego działania minimalizujące i kompensujące nie są konieczne.
5	Uchwała Nr XVIII/112/27 z dnia 28 grudnia 2007 r w sprawie uchwalenia Strategii rozwoju gminy Bierutów na lata	Rada Miejska w Bierutowie	Brak	-	

	2007-2015				
6	Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miasta Bierutów – stan na 4 grudnia 2012r		Brak		

Studium gminy Bierutów uwzględnia budowę zbiornika na rzece Widawie powyżej obszaru Natura 2000. Ingerencja w stosunki wodne niesłaby za sobą ryzyko pogorszenia stanu przedmiotów ochrony, szczególnie wilgotnych łąk na których żeruje czerwończyk fioletek.

W chwili prac nad planem zadań ochronnych opracowywany jest również nowy miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miasta Bierutowa uwzględniający lokalizację zbiornika. Wg opinii wydanej przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska zbiornik ten powinien być suchy. W takiej postaci nie zagrażałby przedmiotom ochrony obszaru.

2.6. Informacja o przedmiotach ochrony objętych Planem wraz z zakresem prac terenowych – dane zweryfikowane

Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
Siedliska przyrodnicze						
6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion)	D	0	0	Nie znaleziono, wszystkie łąki wcześniej oznaczone jako 6140 w trakcie	dobry	Pracami terenowymi objęto cały obszar w sezonie 2012

				prac zostały oznaczone jako zbiorowiska związku <i>Calthion</i>		
6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	B	1,72	3	Zbiorowisko wykształcone wzdłuż Widawy, na skraju łągów.	dobry	Pracami terenowymi objęto cały obszar w sezonie 2012
6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	B	23,21	5	W rozproszeniu na całym obszarze, największy kompleks łąk w północno-wschodniej części obszaru	dobry	Pracami terenowymi objęto cały obszar w sezonie 2012
91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe <i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródliskowe	B	10,77	4	Pojedyncze niewielkie fragmenty łągów w części zachodniej obszaru oraz jeden duży kompleks w części centralnej	dobry	Pracami terenowymi objęto cały obszar w sezonie 2012
Gatunki zwierząt						
Wydra <i>Lutra lutra</i>	C		1-5 i	Siedlisko gatunku w obszarze stanowi kompleks stawów rybnych oraz koryto Widawy	dobry	Weryfikacja występowania gatunku w obszarze na podstawie transektów wyznaczonych w potencjalnych siedliskach gatunku
Bóbr europejski <i>Castor fiber</i>	D		5-10 i	Siedlisko gatunku stanowi głównie	dobry	Weryfikacja występowania gatunku w obszarze na

				koryto Widawy		podstawie transektów wyznaczonych w potencjalnych siedliskach gatunku
Piskorz <i>Misgurnus fossilis</i>	C		1	Widawa i Młynówka w obrębie obszaru. Mimo ograniczonych przez progi możliwości migracji obie odnogi rzeki należy traktować jako jedno stanowisko	Bardzo dobry	Prace terenowe nad weryfikacją stanowisk gatunku na obszarze obu segmentów rzeki, charakteryzujących cały obszar ostoi przeprowadzono w 2012 r.
Koza <i>Cobitis taenia</i>	C		1	j.w.	Bardzo dobry	j.w.
Różanka <i>Rhodeus amarus</i>	C		1	j.w.	Bardzo dobry	j.w.
Czerwończyk fioletek	B		12	Nierównomierne, płaty siedlisk gatunku zgrupowane w południowej i wschodniej części obszaru	dobry	Rozpoznanie prowadzono w maju poszukując motyli 1 gen. oraz w lipcu poszukując motyli 2 gen. Skontrolowano do 90% płatów potencjalnych siedlisk
Czerwończyk nieparek	B		5	W całym obszarze, głównie wschodniej części	dobry	Rozpoznanie prowadzono w czerwcu poszukując gąsienic oraz w lipcu obserwując motyle.

2.6.1. Typy siedlisk przyrodniczych

6410 Zmiennowilgotne łąki trzęślicowe Molinion

Krótką charakterystyka:

Łąki zmiennowilgotne to siedlisko antropogeniczne na glebach mineralnych wilgotnych lub o zmiennym poziomie wody w glebie w ciągu roku. Wykształciły się na skutek specyficznej gospodarki. Były to łąki koszone w ostatniej kolejności – późnym latem, czasem co kilka lat. Siano nie było używane na paszę lecz na ściólkę. Pozostawione bez koszenia łąki związku Molinion przekształcają się w ziołorośla związku Filipendulion, a użytkowane bardziej intensywnie przechodzą w zbiorowiska związku Calthion. Roślinność łąk zmiennowilgotnych jest bogata, z licznymi kolorowo kwitnącymi bylinami. Często jest to siedlisko rzadkich gatunków roślin i zwierząt.

Ogólny stan zachowania siedliska w sieci Natura 2000 :

W podsumowaniu wyników monitoringu gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000 w latach 2009-2011 ocena ogólna U2 występowała na 9 stanowiskach, U1 na 24 stanowiskach, FV na 2 stanowiskach.

Obecność siedliska w obszarze nie została potwierdzona.

Powierzchnie zaznaczone na dostępnych materiałach źródłowych jako 6410 pokryte są obecnie albo przez zdegradowane siedlisko świeżej łąki użytkowanej ekstensywnie 6510, albo przez łąki związku Calthion, które nie podlegają ochronie w ramach sieci Natura 2000. Nie jest wykluczone, że łąki zmiennowilgotne wcześniej tu istniały i mogą wykształcić się w granicach obszaru w bardziej dla nich sprzyjających warunkach wodnych.

Obecnie teren ten jest stale podmokły. Jedynie w jednym miejscu zanotowano obecność trzęślicy modrej – gatunku charakterystycznego łąk ze związku Molinion. Powszechne są natomiast takie gatunki jak sit skupiony *Juncus conglomeratus*, sit tępokwiatowy *Juncus subnulosus* (Roślina umieszczona na Czerwonej liście roślin i grzybów Polski (2006) w grupie gatunków narażonych na wyginięcie (kategoria zagrożenia V)), knieć błotna *Caltha palustris*, sitowie leśne *Scirpus sylvaticus*, ostrożeń warzywny *Cirsium oleraceum*, rdest wężownik *Polygonum bistorta*. Są to gatunki charakterystyczne wilgotnych łąk Calthion.

Łąki te są miejscem występowania czerwończyka fioletka, który jest przedmiotem ochrony Obszaru i podlegają ochronie jako jego siedlisko.

Psianka słodkogórz *Solanum dulcamara* w ziołoroślach nadrzecznych nad Widawą, fot. M. Rudy

6430

**Ziołorośla górskie i ziołorośla nadrzeczne
*Adenostylion alliariae, Convolvuletalia sepium***

Krótką charakterystyka:

Roślinność przybrzeżnego pasa cieków i źródlisk zajmująca bardzo wilgotne i gleby typu mad. Siedlisko tworzy wraz z ciekami naturalny korytarz ekologiczny. Ziołorośla nadrzeczne są budowane przez nitrofilne byliny takie jak pokrzywa *Urtica dioica* lub bodziszek błotny *Geranium palustre* oraz przez rośliny tworzące zbiorowiska welonowe wiszące na drzewach i krzewach, takie jak chmiel zwyczajny *Humulus lupulus*, psianka słodkogórz *Solanum dulcamara* czy kielisznik zaroślowy *Calystegia sepium*. W granicach obszaru siedlisko wykształca się wzdłuż rzeki Widawy na odcinkach, gdzie występują również łągi. Skład gatunkowy ziołorośli jest bogaty, a występowanie roślin inwazyjnych obcego pochodzenia niewielki. Ziołorośla, również bardzo dobrze wykształcone wytworzyły się wzdłuż rowów przy stawach hodowlanych. Jednak na takich antropogenicznych stanowiskach nawet bardzo dobrze wykształcone florystycznie stanowiska mają obniżoną ocenę ze względu na odbiegający od naturalnego przestrzenny kompleks siedlisk związanych z wodą.

Ogólny stan zachowania siedliska w sieci Natura 2000 :

W podsumowaniu wyników monitoringu gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000 w latach 2009-2011 ocena ogólna U2 występowała na 10,91% stanowisk, U1 na 36,36% stanowisk, FV na 52,73% stanowisk.

Ranga w obszarze - B, dobra

Powierzchnia pokrycia - 1,72 ha (0,77 % powierzchni obszaru)

Stan zachowania w obszarze - Siedlisko w obszarze zostało ocenione na U1(2 stanowiska) i FV (1 stanowisko).

Zagrożenia - Siedlisko nie jest obecnie w obszarze zagrożone i nie wymaga działań ochronnych.

Prawdopodobnym zagrożeniem jest czyszczenie kanałów i rzeki Widawy, podczas którego usuwana jest roślinność dna koryta oraz roślinność przybrzeżna, czyli w większości siedlisko 6430. Zarówno wykaszanie roślinności, jak i deponowanie na brzegach materiału wydobytego z dna cieku powoduje, że roślinność odtwarza się wolniej. Istnieje też ryzyko rozprzestrzenienia się w osłabionym siedlisku roślin inwazyjnych.

Wymogi i możliwości ochrony - Działania opisanych wyżej należałoby zaniechać lub ograniczyć do niezbędnego minimum, a wydobyty z dna materiał deponować poza siedliskiem 6430. Należy zwrócić uwagę, aby zdeponowany materiał nie tworzył wału utrudniającego przepływ wód powierzchniowych między doliną rzecznołą i korytem.

6510

Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie

Arrhenatherion elatioris

Krótką charakterystyka:

Siedlisko półnaturalne o spontanicznie tworzoną składką gatunkową, ale kształtowane przez regularne użytkowanie kośne. Zajmuje świeże gleby mineralne. Jest jednym z najczęściej występujących siedlisk chronionych. W obszarze znajduje się tam, gdzie poziom wód gruntowych jest niższy, a zalania wodami z rzeki rzadkie. Jest to jednak wilgotna postać łąki z udziałem rdestu węzownika *Polygonum bistorta*, w lokalnych obniżeniach terenu również turzycą zaostrzoną *Carex gracilis*. Bardzo duże jest zróżnicowanie stanu ochrony siedliska.

Użytkowana łąka świeża w południowej części obszaru, fot. M. Rudy

Nie użytkowana łąka świeża w zachodniej części obszaru, fot. M. Rudy

Ogólny stan zachowania siedliska w sieci Natura 2000 :
W podsumowaniu wyników monitoringu gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000 w latach 2009-2011 ocena ogólna U2 występowała na 18,84% stanowisk, U1 na 60,72 % stanowisk, FV na 20,36% stanowisk.

Ranga w obszarze - B, dobra

Powierzchnia pokrycia - 23,21 ha (10,38% powierzchni obszaru)

Stan zachowania w obszarze - Siedlisko w obszarze zostało ocenione na U2 (1 stanowisko), U1 (3 stanowiska) i FV (1 stanowisko).

Zagrożenia – Głównym zagrożeniem jest brak użytkowania łąk. Przy północnej granicy obszaru, gdzie łąki nie są użytkowane wiele lat w runie zaczynają dominować gatunki inwazyjne takie jak nawłóć *Solidago sp.* i rudbekia naga *Rudbeckia laciniata*. Teren ten wymaga podjęcia szybkich działań – odkrzaczenia i przywrócenia użytkowania kośnego. Łąki przy południowej granicy obszaru, na wschód od trójkątnego stawu są wciąż użytkowane – koszone są w czerwcu, tak aby siano nadawało się na siano dla krów. Powierzchnie te są w dobrym stanie zachowania, występują tam również gatunki chronione takie jak storczyk szerokolistny *Dactylorhiza majalis*.

Wymogi i możliwości ochrony - Aby poprawić stan ochrony, tam gdzie jest on niezadawalający, należy wykarczować zwarte powierzchnie krzaków, tak aby pozostały pojedyncze osobniki i przywrócić na łąkach użytkowanie kośne. Optymalnie byłby to jeden – maksymalnie dwa pokosy w roku, wraz z zebraniem siana najpóźniej dwa tygodnie po skoszeniu. Termin koszenia powinien być dostosowany do wymogów ochrony czerwończyka fioletka.

LANU

91E0

Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe
(*Salicetum albo-fragilis*, *Populetum albae*, *Alnetion glutinoso-incanae*, olsy źródliskowe)

Krótką charakterystyka:

Lasy liściaste zajmujące strefę częstych zalewów rzecznych lub ciągłego przepływu wód na źródliskach. Jest to jedno z najbogatszych w gatunki siedlisk leśnych. Obejmuje różne typy łągów. W obszarze występuje wzdłuż rzeki Widawy oraz wpadających do niej kanałów. W większości siedlisko jest albo w fazie regeneracji – z dominacją młodych wierzb kruchych i ograniczone do wąskiego pasa pomiędzy ciekami lub rowami a stawami i polami. We wschodniej części obszaru, na gruntach należących do gminy wykształcił się jednak fragment łągu wierzbowego w dobrym stanie zachowania – ze starymi, również martwymi okazami drzew, bogatym

Łęg wierzbowy nad Widawą, fot. M. Rudy

runem i zajmującym dużą powierzchnię po obu stronach rzeki. Graniczy on głównie z łąkami lub porzuconymi polami.

Ogólny stan zachowania siedliska w sieci Natura 2000

W podsumowaniu wyników monitoringu gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000 w latach 2006-2008 ocena ogólna U2 występowała na 22,83% stanowisk, U1 na 54,89% stanowisk, FV na 21,20% stanowisk.

Ranga w obszarze:

Siedlisko niewymienione w sfd obszaru, proponowane do objęcia ochroną jako istotny przedmiot ochrony.

Stan zachowania w obszarze: Siedlisko w obszarze zostało ocenione na U2 (3 stanowiska) i U1 (1 stanowisko), ocena ogólna - B

Powierzchnia pokrycia: - 10,77ha (4,82 % powierzchni obszaru)

Zagrożenia– W niektórych fragmentach w runie występuje rudbekia naga – gatunek inwazyjny obcego pochodzenia, nigdzie jednak nie dominuje. Potencjalnym zagrożeniem jest pozyskiwanie drewna przez mieszkańców oraz zmiana stosunków wodnych doliny rzecznej.

Wymogi i możliwości ochrony – ochrona powinna się sprowadzać do zaniechania ingerencji w siedlisko, pozostawiania martwego drewna, zachowanie właściwych stosunków wodnych (wysokiego stanu wód gruntowych i okresowych zalewów).

2.6.2. Gatunki roślin i ich siedliska występujące na terenie obszaru

Na terenie obszaru nie występują gatunki roślin będące przedmiotem ochrony obszaru.

2.6.3. Gatunki zwierząt i ich siedliska występujące na terenie obszaru

1355 Wydra *Lutra lutra*

Krótką charakterystyka

Wydra zasiedla różnego rodzaju środowiska wodne i podmokłe; takie jak: jeziora, kompleksy stawów rybnych, starorzecza, zbiorniki zaporowe, rzeki nizinne i górskie, kanały, mokradła. Czynniki determinującymi występowanie w danym siedlisku są przede wszystkim odpowiednia baza pokarmowa i dostępność schronień, w tym możliwość założenia odpowiedniej do wychowu młodych nor w skarpie brzegowej rzeki lub zbiornika wodnego.

Wydry odżywia się przede wszystkim rybami, przy czym preferowane są gatunki mało mobilne o średniej wielkości (10-15 cm), mniejszy udział w diecie mają płazy, na których wydry żerują głównie w okresie ich zimowej hibernacji (przede wszystkim żaba trawna *Rana temporaria*) oraz w czasie wiosennych godów.

Ogólny stan zachowania siedliska w sieci Natura 2000

W sprawozdaniu z realizacji Dyrektywy Siedliskowej (zgodnie z postanowieniami art. 17. 1 tej Dyrektywy) stan gatunku określono na FV. Na terenie OZW Bierutów PLH0200065 stan populacji gatunku określono w kategorii C. Siedliska wydry w obrębie stawów rybnych we wschodniej części obszaru są zachowane w dobrym i bardzo dobrym stanie.

Ranga w obszarze

Istotna, gatunek stanowi przedmiot ochrony w obszarze.

Stan zachowania w obszarze

Stan zachowania gatunku w Obszarze jest niezadowolający - U1.

Zagrożenia dla zachowania gatunku w obszarze

Potencjalne:

J02.03 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych

Wymogi i możliwości ochrony

Zachowanie drzew i krzewów na skarpach brzegowych Widawy na poziomie umożliwiającym zakładanie kryjówek rozrodczych

1337 Bóbr *Castor fiber*

Krótką charakterystyka

Środowiskiem bobra są zarówno jego nory i żeremia, jak i tworzone przez niego stawy i rozlewiska, a wreszcie zbiorniki i ciek wodne wraz z ich strefą przybrzeżną. Bobry występują powszechnie na dużych rzekach, zalewach i dużych jeziorach o względnie stałym poziomie wody, na strumieniach, dopływach i małych ciekach o przepływie pozwalającym na spiętrzanie wody. Bobry preferują nizinny krajobraz żyznych dolin o obfitym pokarmie zimowym. W takich środowiskach osiągają optymalne zagęszczenia populacji. Dobrze prosperują na niewielkich

bagienkach, torfowiskach i w obniżeniach terenowych, gdy dostępna jest osika i wierzby. Jeśli nie są niepokozone, mogą bytować w pobliżu ludzi. Obecnie bóbr dzięki prowadzonej od 1974 roku reintrodukcji oraz dalszemu naturalnemu rozprzestrzenianiu się występuje w całym kraju. Najliczniejszy jest nadal w północno-wschodniej Polsce, w województwach podlaskim i warmińsko-mazurskim.

Ogólny stan zachowania siedliska w sieci Natura 2000

Ogólny stan zachowania gatunku i jego siedliska w sieci Natura 2000 na terenie Polski jest właściwy - FV, cząstkowe oceny: zasięg, populacja, siedlisko oraz perspektywy ochrony oceniono jako właściwe - FV (na podstawie „Ocena stanu zachowania gatunków zwierząt w regionie biogeograficznym kontynentalnym. Projekty raportów do Komisji Europejskiej” w ramach „Monitoringu gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000”).

Ranga w obszarze

nieistotna, gatunek nie stanowi przedmiotu ochrony w obszarze.

Stan zachowania w obszarze

Stan zachowania gatunku w niniejszym Obszarze jest niezadowalający U1.

1145 piskorz *Misgurnus fossilis*

Krótką charakterystyka:

Gatunek preferujący wody stojące i wolno płynące, tolerujący okresowe deficyty tlenowe. Prowadzi przydenny, skryty tryb życia, zagrzebuje się w miękkich, mulistych osadach dna. Składa ikrę na rośliny (fitofilny), nie odbywa wędrówek (gatunek rezydentny). Okres rozrodu rozciąga się od kwietnia do czerwca. Jedna samica składa do średnio 24 000 jaj (maksymalnie 38 000). Dojrzałość płciową osiąga w drugim/trzecim roku życia. Należy do gatunków osiągających małe rozmiary ciała - maksymalnie do 25 cm długości całkowitej i krótkowiecznych (do 6 lat).

Występowanie w Polsce. W wodach typowo nizinnych na obszarze całego kraju, w większości głównych systemów rzecznych. W większym zagęszczeniu stwierdzany w zlewniach, w których zlokalizowane są liczne stawy hodowlane typu karpiego (w dorzeczu Odry jest to zlewnia Baryczy). Ze względu na specyficzne siedlisko stosunkowo rzadko odławiany jest w badaniach ichtiologicznych rzek, dlatego też brakuje danych pozwalających na oszacowanie jego bezwzględnej liczebności.

Ogólny stan zachowania na podstawie danych z monitoringu gatunków i siedlisk przyrodniczych (stan na rok 2010):

W kraju - ogólna ocena stanu zachowania w kraju na zbadanych i ocenionych 12 stanowiskach jest niezadowalająca (5 stanowisk) i zła (7 stanowisk).

W krajowej sieci Natura 2000 – w dwu obszarach, w których prowadzono badania ocena jest niemożliwa, ze względu na niereprezentatywną ilość stanowisk badawczych.

Stan zachowania w obszarze:

Stan zachowania gatunku w obszarze aktualnie jest właściwy. Perspektywy dla przetrwania gatunku są jednak trudne do określenia. Piskorz, mimo powszechności występowania nigdzie nie jest liczny. Nie jest typowym gatunkiem rzeczonym, jego liczebność zależy od połączenia rzeki z

innymi wodami dolinnymi – starorzeczami, rowami melioracyjnymi, doprowadzalnikami do stawów itp.

Podstawowe zagrożenia dla zachowania gatunku w obszarze:

Zagrożenia rzeczywiste: J.02.01.03 wypełnianie (osuszenie) rowów, tam, stawów, sadzawek, bagien lub torfianek; J02.02.01 bagrowanie, usuwanie osadów limnicznych; K01.03 wyschnięcia; K03.04 drapieżnictwo (wydra, bocian biały);

Wymogi i możliwości ochrony

Wypełnienie wodą rowów melioracyjnych

1149 Koza *Cobitis taenia*

Krótką charakterystyka ekologiczna:

Gatunek składający ikrę na rośliny (fitofilny), nie odbywa wędrówek (gatunek rezydentny). Okres rozrodu przypada na maj. Jedna samica składa do 3500 jaj. Dojrzałość płciową osiąga w drugim/trzecim roku życia. Jest to gatunek krótkowieczny (okres życia do 6 lat) o małych rozmiarach. Prowadzi skryty tryb życia, zagrzebuje się w miękkich osadach dna (piasek, il).

Występowanie w Polsce. Na obszarze całego kraju w różnej wielkości rzekach i w wodach stojących. Trudno podjąć próbę oszacowania liczebności, z racji tego że koza jest gatunkiem trudnym do odłowienia i w standardowych badaniach ichtiologicznych z reguły jej liczebność jest niedoszacowana.

Ogólny stan zachowania na podstawie danych z monitoringu gatunków i siedlisk przyrodniczych (stan na rok 2010):

W kraju - ogólna ocena stanu zachowania w kraju na zbadanych i ocenionych 33 stanowiskach jest właściwa (8 stanowisk), niezadowolająca (18 stanowisk) i zła (7 stanowisk).

W krajowej sieci Natura 2000 – w siedmiu obszarach, w których prowadzono badania ocena jest właściwa (2 obszary), niezadowolająca (3 obszary) i niemożliwa, ze względu na niereprezentatywną ilość stanowisk badawczych (2 obszary).

Stan zachowania w obszarze:

Stan zachowania gatunku w obszarze aktualnie jest właściwy. Perspektywy dla przetrwania gatunku są dobre, przy wyeliminowaniu zagrożeń.

Podstawowe zagrożenia dla zachowania gatunku w obszarze:

Zagrożenia rzeczywiste: J02.02.01 bagrowanie, usuwanie osadów limnicznych (bezpośrednie niszczenie osobników); K03.05 antagonizm ze zwierzętami introdukowanymi (bóbr).

Wymogi i możliwości ochrony

Niepoparszanie obecnego stanu. Obszar obejmuje jedynie fragment siedliska (koryta rzeki) zajmowanego przez koze, zatem jakiegokolwiek działania czy rozważania oddziaływań powinny dotyczyć większego fragmentu Widawy.

5339 Różanka *Rhodeus amarus*

Krótką charakterystyka ekologiczna:

Gatunek składający ikrę do jamy ciała małży (ostrakofilny), preferuje gatunki z rodzaju *Unio* sp., *Anadonta* sp. i *Pseudoanadonta* sp. Nie odbywa

wędrówek (gatunek rezydentny), samce terytorialne. Okres rozrodu przypada na kwiecień-lipiec. Jedna samica składa do 700 jaj. Do rozrodu przystępuje w drugim roku życia. Gatunek krótkowieczny (okres życia od 3 do 5 lat) o bardzo małych rozmiarach.

Występowanie w Polsce. Różanka występuje obszarze całego kraju, w wodach stojących i różnej wielkości rzekach. Jej obecność zależy od obecności małży. Liczebność nie określona. W niektórych dolnośląskich rzekach (Barycz, Smortawa) zagęszczenie może przekraczać 100 osobników na ar.

Ogólny stan zachowania na podstawie danych z monitoringu gatunków i siedlisk przyrodniczych (stan na rok 2010):

W kraju - ogólna ocena stanu zachowania w kraju na zbadanych i ocenionych 25 stanowiskach jest właściwa (8 stanowisk), niezadowolająca (13 stanowisk) i zła (4 stanowiska).

W krajowej sieci Natura 2000 – w ośmiu obszarach, w których prowadzono badania ocena jest właściwa (3 obszary), niezadowolająca (3 obszary) i zła (2 obszary).

Stan zachowania w obszarze:

Stan zachowania gatunku w obszarze aktualnie jest właściwy. Perspektywy dla przetrwania gatunku są dobre, przy wyeliminowaniu zagrożeń.

Podstawowe zagrożenia dla zachowania gatunku w obszarze:

Zagrożenia rzeczywiste: J02.02.01 bagrowanie, usuwanie osadów limnicznych (niszczenie małży); K03.04 drapieżnictwo (wydra, bocian biały);

Wymogi i możliwości ochrony

Niepogarszanie obecnego stanu. Obszar obejmuje jedynie fragment siedliska (koryta rzeki) zajmowanego przez różankę, zatem jakiegokolwiek działania czy rozważania oddziaływać powinny dotyczyć większego fragmentu Widawy.

1060 Czerwończyk nieparek

Krótką charakterystyka:

Gatunek higrofilny. Zasiedla brzegi wód i bagien oraz podmokłe łąki, głównie w miejscach wilgotnych, często w pobliżu i wewnątrz starorzeczy i rowów. Częściowo jego siedlisko stanowią łąki nadrzeczne, zwłaszcza fragmenty podmokłe z prześwitami lub graniczące z kwiecistymi łąkami. Preferuje siedliska półotwarte i otwarte, osłonięte od silnych wiatrów, ale dobrze nasłonecznione. Motyle występują w dwóch pokoleniach (w dolinie Odry) w okresach: V-VI oraz VIII-IX. Gąsienice rozwijają się wiosną (IV-V) i latem (VI-VII), prowadząc samotny tryb życia – na liściach roślin żywicielskich, jakimi są szczawie (gł. *Rumex hydrolapathum* i *R. crispus*). Tam też zimują. Ostatnio bywają spotykane na siedliskach wtórnych, antropogenicznych, jak ugory i inne przesuszane nieużytki, pastwiska, często siedliska ruderalne na skrajach osiedli ludzkich. W takich miejscach gąsienice żerują na innych, bardziej sucholubnych gatunkach szczawiu, np. *Rumex obtusifolius*. Przepoczwarzają się w miejscach żerowania. Z tego punktu widzenia jest to gatunek dwusiedliskowy, lub dobrze adaptujący się do zmieniających się warunków środowiskowych. Dorosłe odżywiają się nektarem kwiatów o barwach: fioletowej, żółtej i białej. Często w poszukiwaniu źródeł pokarmu motyle rozlatują się daleko od miejsc lęgowych, a korytarzami do takiej dyspersji są drogi z bogatymi skrajami, ciągi roślinności łąkowej i wały

Siedlisko czerwończyka nieparka,
fot. M. Rudy

przeciwpowodziowe oraz inne obwałowania bogato obrosnięte taką roślinnością. To zjawisko ma związek ze stwierdzaną w ostatnim czasie ekspansją tego motyla w Polsce i krajach sąsiednich.

Ogólny stan zachowania w krajowej sieci Natura 2000:

Ogólna ocena stanu zachowania gatunku w sieci Natura 2000 jest nieznana (XX) i brak jest całościowej oceny sytuacji gatunku i jego stanu zachowania w regionie kontynentalnym Polski.

Ranga w obszarze:

Istotna.

Stan zachowania w obszarze:

Stanowiska w „Bierutowie” są obecnie jednymi z kilkudziesięciu znanych w południowo-zachodniej Polsce. Wyników monitoringu brak stąd stan zachowania gatunku na tym Obszarze jest nieznan, przy czym stan populacji oceniono jako FV, stan siedliska jako FV, perspektywy zachowania jako FV.

Dzięki stosunkowo dużej liczebności populacji i rozległej powierzchni siedliska, stan zachowania gatunku jest właściwy. Składa się na to przede wszystkim mała izolacja populacji i dosyć duże zagęszczenie rośliny pokarmowej. Na omawianym terenie nie wykonywane były jeszcze zabiegi ochrony czynnej, choć taki projekt istnieje (Eko-Unia Wrocław). Perspektywy dla przetrwania gatunku są jednak trudne do określenia. Populacja jest prawdopodobnie słabo izolowana i stan ten trwa zapewne stosunkowo krótko, dlatego też konieczne jest przeprowadzenie w najbliższym czasie odpowiednich badań w celu określenia genetycznej kondycji populacji.

Podstawowe zagrożenia dla zachowania gatunku w obszarze:

Zagrożenia rzeczywiste: K02.01 Obce i rodzime gatunki roślin - inwazyjne oraz ekspansywne (*Solidago* sp., *Phragmites* sp., *Filipendula ulmaria*, *Urtica* sp., itp.); J02.05.03 Możliwe prace melioracyjne związane z utrzymaniem i rozbudową pobliskich stawów rybnych i rowów

melioracyjnych; Rezygnacja z koszenia łąk oraz zaorywanie sporych fragmentów pod uprawy (m.in. aronii); A08 Eutrofizacja łąk poprzez spływ nawozów z pól w sąsiedztwie - powyżej cennych łąk; J02.01; J02.05.04 Otwarty przed kilku laty sztuczny zbiornik na Widawie koło Namysłowa w okresach suszy dodatkowo obniża poziom wód na łąkach.

Wymogi i możliwości ochrony:

Zachowanie rośliny żywicielskiej, nieużywanie środków ochrony roślin, zachowanie wysokiego poziomu wód gruntowych.

Łąka wilgotna z rdestem węzownikiem – rośliną żywicielską czerwończyka fioletka, fot. M. Rudy

4038 Czerwończyk fioletek

Krótką charakterystyka:

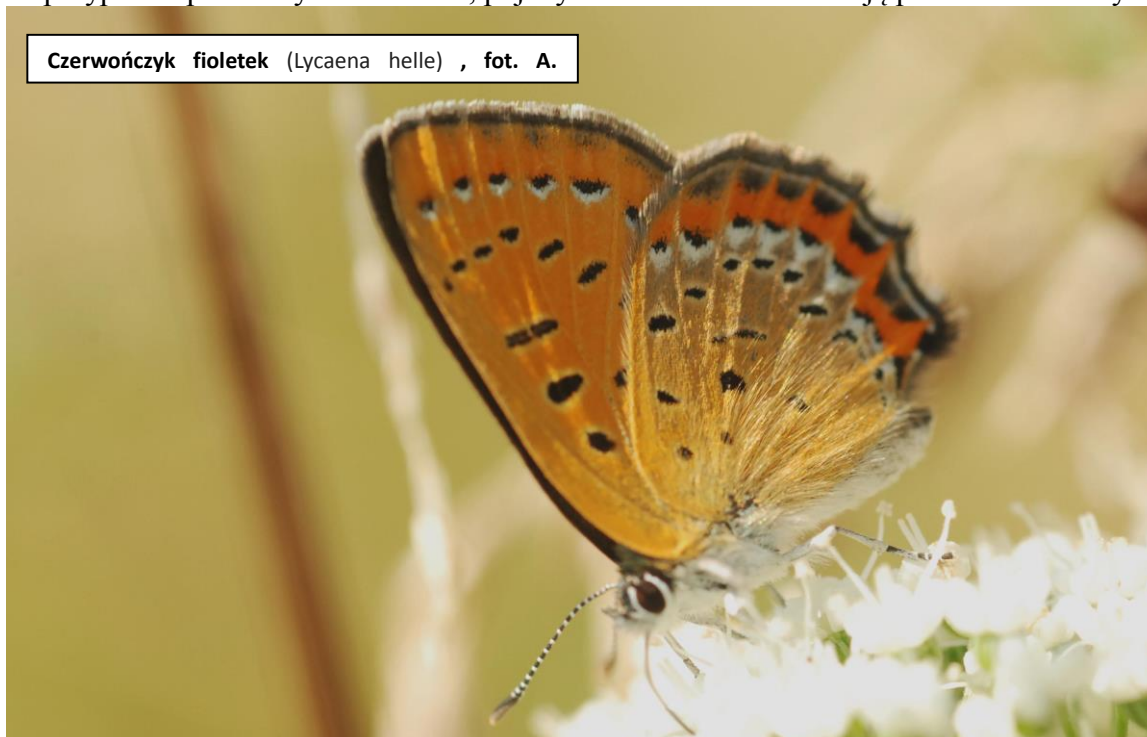
W Polsce i Europie Środkowej postacie dorosłe czerwończyka fioletka spotyka się w dwóch pokoleniach: od połowy kwietnia do połowy czerwca oraz w lipcu i sierpniu. W zachodniej części kontynentu obserwuje się tylko jedną generację. Gatunek uważany jest za osiadły, populacje mają charakter zamknięty, na co wskazują zarówno wyniki badań populacyjnych, jak i analiz genetycznych. Motyle mogą jednak oddalać się od swoich siedlisk, szczególnie wiosną widywane są nierzadko w nietypowych suchszych miejscach sąsiadujących ze

stanowiskami bogatymi w rośliny nektarodajne. Samce są ekstremalnie terytorialne, wyczekują na wyższych bylinach i wykazują agresję również wobec innych gatunków owadów. Duże ich skupienia na niewielkiej powierzchni przypominają nieco tokowiska ptaków. Samce gromadzą się zwykle w miejscach zacisznych, niekoniecznie związanych z występowaniem rośliny żywicielskiej gąsienic, jednak zawsze w niedalekim jej sąsiedztwie. Samice są mobilniejsze i mogą pokonywać odległość do 0,5 km. Imagines nocują na krzewach i drzewach.

Samice składają jaja pojedynczo lub po kilka na spodnią stronę liści rdestu węzownika, a w północnej części zasięgu również rdestu żyworodnego *Polygonum vivipara* (Van Swaay, Warren 1999). W literaturze czasem błędnie podawane są także szczawie Rumex, będące roślinami żywicielskimi innych gatunków czerwończyków. Po ok. tygodniu z jaj wylęgają się gąsienice, które nie zjadają swoich osłonek jajowych. Z początku larwy wyjadają tylko spód blaszki liściowej, pozostawiając charakterystyczne okienkowane uszkodzenia. Gąsienice starszych stadiów zjadają już całe liście, począwszy od brzegu, jednak zazwyczaj przebywają tak jak młode gąsienice na spodniej ich stronie. Rozwój larwalny trwa 2,5-4 tygodni. Gąsienice przepoczwarczają się na roślinie żywicielskiej lub w niedalekim jej sąsiedztwie, przyczepiając się do podłoża. W przypadku drugiego pokolenia zimuje poczwarka.

Stan w sieci Natura 2000

Monitoring prowadzony w latach 2009-2011 obejmował 17 stanowisk, w tym 9 na terenie obszarów Natura 2000. Spośród nich tylko w przypadku Łąk Nowohuckich można było ocenić stan zachowania. Jest to ocena stan właściwy, na co wskazują oceny wszystkich 3 parametrów. W przypadku pozostałych obszarów, pojedyncze stanowiska nie dają podstaw do oceny stanu gatunku na obszarach.

Ranga w obszarze:

Bardzo istotna.

Stan zachowania w obszarze:

Stanowiska w „Bierutowie” są obecnie jednymi z kilkunastu znanych w południowo-zachodniej Polsce i jednym z trzech na Dolnym Śląsku. Wyniki monitoringu wskazują, że stan zachowania gatunku na tym obszarze jest XX-nieznany (na jedynym monitorowanym stanowisku – U2 zły), przy czym stan populacji oceniono jako U2, stan siedliska jako U1, perspektywy zachowania jako U2.

Perspektywy dla przetrwania gatunku są trudne do określenia. Populacja prawdopodobnie nie jest całkowicie izolowana, ale izolacja może się powiększać, dlatego też konieczne jest przeprowadzenie w najbliższym czasie odpowiednich badań w celu określenia genetycznej kondycji populacji.

Podstawowe zagrożenia dla zachowania gatunku w obszarze:

J02.05.04 Modyfikowanie funkcjonowania wód – zbiorniki wodne

J01.01wypalanie

A08 Nawożenie /nawozy sztuczne/

A03.03 zaniechanie / brak koszenia ;

K02.01zmiana składu gatunkowego (sukcesja)

J02.01Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie

A06 roczne i wieloletnie uprawy niedrzewne

J02.05.04 Modyfikowanie funkcjonowania wód – zbiorniki wodne

A07 stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych

F03.02.01 kolekcjonowanie (owadów)

Otwarty przed kilku laty sztuczny zbiornik na Widawie koło Namysłowa dodatkowo obniża poziom wód na łąkach w okresach suszy.

Wymogi i możliwości ochrony:

Zachowanie istniejących powierzchni łąk z rdestem węzownikiem poprzez użytkowanie i zachowanie wysokiego poziomu wód gruntowych.

Poprawa stanu nieużytkowanych łąk poprzez przywrócenia na nich użytkowania kośnego. Koszenie powinno się rozpocząć po 30 czerwca, a wysokość koszenia nie powinna być mniejsza niż 10 cm.

Moduł B**3. Stan ochrony przedmiotów ochrony objętych Planem**

Przedmioty ochrony objęte Planem									
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2		Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
Ziolorośla górskie i ziolorośla	6430	6430-1	Powierzchnia siedliska		XX	U1		U1	Siedlisko oceniono na U1, mimo, że dwa
			Struktura i	Gatunki charakterystyczne s900	XX	FV	U1		

nadrzeczne Adenostylon alliariae, Convolvuleta sepium			funkcje	Gatunki dominujące s901	XX	FV			wskaźniki oceniono na U2, ponieważ nie są to wskaźniki kardynalne i na ich podstawie nie ocenia się struktury i funkcji siedliska.	
				Bogactwo gatunkowe s902	XX	FV				
				Obce gatunki inwazyjne s903	XX	U1				
				Gatunki synantropijne s904	XX	U1				
				Naturalność koryta rzecznego (brak regulacji) s905	XX	U2				
				Naturalny kompleks siedlisk 906	XX	U2				
			Perspektywy ochrony		XX	U1				
	6430-2			Powierzchnia siedliska		XX	U1	U1		
				Struktura i funkcje	Gatunki charakterystyczne s900	XX	FV			U1
					Gatunki dominujące s901	XX	U1			
					Bogactwo gatunkowe s902	XX	U1			
					Obce gatunki inwazyjne s903	XX	U1			
					Gatunki synantropijne s904	XX	U1			
					Naturalność koryta rzecznego (brak regulacji) s905	XX	U1			
	Naturalny kompleks siedlisk 906	XX	U1							
	Perspektywy ochrony		XX	U1						
	6430-3			Powierzchnia siedliska		XX	FV	U1		
Struktura i funkcje				Gatunki charakterystyczne s900	XX	FV	FV			
				Gatunki dominujące s901	XX	U1				
				Bogactwo gatunkowe s902	XX	U1				
				Obce gatunki inwazyjne s903	XX	U1				
				Gatunki synantropijne s904	XX	U1				
				Naturalność koryta rzecznego (brak regulacji) s905	XX	U1				
Naturalny kompleks siedlisk 906	XX	FV								
Perspektywy ochrony		XX	U1							
Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane	6510	6510-1	Powierzchnia siedliska		XX	U1	U1			
			Struktura i funkcje	Cenne składniki flory	XX	U1			U1	
				Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	FV				

ekstensywnie Arrhenatherion elatioris			Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
			Gatunki dominujące	XX	FV			
			Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	U1			
			Martwa materia organiczna	XX	FV			
			Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
			Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje	XX	U1			
			Struktura przestrzenna płatów siedliska	XX	U1			
			Zachowanie płatów lokalnie typowych	XX	xx			
		Perspektywy ochrony		XX	U1			
		6510-2	Powierzchnia siedliska		XX			
	Struktura i funkcje	Cenne składniki flory	XX	U1	U1			
		Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	FV				
		Gatunki charakterystyczne	XX	FV				
		Gatunki dominujące	XX	U1				
		Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	U1				
		Martwa materia organiczna	XX	FV				
		Obce gatunki inwazyjne	XX	U1				
		Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje	XX	U1				
		Struktura przestrzenna płatów siedliska	XX	U1				
		Zachowanie płatów lokalnie typowych	XX	xx				
	Perspektywy ochrony		XX	U1				
	6510-3	Powierzchnia siedliska		XX	U1	U2		
	Struktura i funkcje	Cenne składniki flory	XX	U1	U2			
Ekspansja krzewów i podrostu drzew		XX	U2					
Gatunki charakterystyczne		XX	U1					
Gatunki dominujące		XX	U2					
Gatunki ekspansywne roślin zielnych		XX	U1					
Martwa materia organiczna		XX	U2					
Obce gatunki inwazyjne		XX	U2					
	Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje	XX	U1					
	Struktura przestrzenna płatów siedliska	XX	U1					

		6510-4		Zachowanie płatów lokalnie typowych	XX	xx		FV	Stanowisko Dactylorhiza majalis
			Perspektywy ochrony		XX	U1			
			Powierzchnia siedliska		XX	FV			
			Struktura i funkcje	Cenne składniki flory	XX	FV	FV		
				Ekspansja krzewów i podrostu drzew	XX	FV			
				Gatunki charakterystyczne	XX	FV			
				Gatunki dominujące	XX	FV			
				Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	FV			
				Martwa materia organiczna	XX	FV			
				Obce gatunki inwazyjne	XX	FV			
				Procent powierzchni zajęty przez siedlisko na transekcje	XX	FV			
				Struktura przestrzenna płatów siedliska	XX	FV			
				Zachowanie płatów lokalnie typowych	XX	xx			
Perspektywy ochrony		XX	Fv						
Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso- incanae)olsy źródłiskowe	910E	91E0-1		Powierzchnia siedliska	XX	U1		U2	
			Struktura i funkcje	Gatunki dominujące	XX	U1	U2		
				Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	U1			
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	XX	FV			
				Inne zniekształcenia (rozjeżdżenie, wydeptanie, zaśmiecenie)	XX	U1			
				Martwe drewno	XX	U1			
				Martwe drewno wielkowymiarowe	XX	U2			
				Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	FV			
				Naturalność koryta rzecznoego (brak regulacji)	XX	U1			
				Obce gatunki inwazyjne	XX	U1			
				Pionowa struktura roślinności	XX	U1			
				Rytm zalewów	XX	U1			
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX	xx			
				Wiek drzewostanu	XX	U1			

			Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	XX	FV		
		Perspektywy ochrony		XX	FV		
	91E0-2	Powierzchnia siedliska		XX	U1		U2
		Struktura i funkcje	Gatunki dominujące	XX	U1	U2	
			Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	U1		
			Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	XX	FV		
			Inne zniekształcenia (rozjeżdżenie, wydeptanie, zaśmiecenie)	XX	U1		
			Martwe drewno	XX	U1		
			Martwe drewno wielkowymiarowe	XX	U2		
			Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	U1		
			Naturalność koryta rzeczno (brak regulacji)	XX	U1		
			Obce gatunki inwazyjne	XX	U1		
			Pionowa struktura roślinności	XX	U1		
			Rytm zalewów	XX	U1		
			Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX	xx		
			Wiek drzewostanu	XX	U1		
			Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	XX	FV		
		Perspektywy ochrony		XX	FV		
	91E0-3	Powierzchnia siedliska		XX	U1		U2
		Struktura i funkcje	Gatunki dominujące	XX	U1	U2	
			Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	U1		
			Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	XX	FV		
			Inne zniekształcenia (rozjeżdżenie, wydeptanie, zaśmiecenie)	XX	U1		
			Martwe drewno	XX	U2		
		Martwe drewno wielkowymiarowe	XX	U2			

				Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	FV			
				Naturalność koryta rzecznego (brak regulacji)	XX	U1			
				Obce gatunki inwazyjne	XX	U1			
				Pionowa struktura roślinności	XX	U2			
				Rytm zalewów	XX	U1			
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX	xx			
				Wiek drzewostanu	XX	U2			
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	XX	FV			
			Perspektywy ochrony		XX	FV			
		91E0-4	Powierzchnia siedliska		XX	U1		U1	
			Struktura i funkcje	Gatunki dominujące	XX	FV	U1		Mimo oceny zaledwie U1, łęg jest bardzo cenny lokalnie, z dużą liczbą starych, częściowo martwych drzew i bujnym runem.
				Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	U1			
				Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	XX	FV			
				Inne zniekształcenia (rozjeżdżenie, wydeptanie, zaśmiecenie)	XX	U2			
				Martwe drewno	XX	FV			
				Martwe drewno wielkowymiarowe	XX	FV			
				Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	FV			
				Naturalność koryta rzecznego (brak regulacji)	XX	U1			
				Obce gatunki inwazyjne	XX	U1			
				Pionowa struktura roślinności	XX	FV			
				Rytm zalewów	XX	FV			
				Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX	xx			
				Wiek drzewostanu	XX	FV			
				Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	XX	FV			
			Perspektywy ochrony		XX	FV			

	91E0-5	Powierzchnia siedliska		XX	U1		U2		
		Struktura i funkcje	Gatunki dominujące	XX	U1	U2			
			Gatunki ekspansywne roślin zielnych	XX	U1				
			Gatunki obce geograficznie w drzewostanie	XX	FV				
			Inne zniekształcenia (rozjeżdżenie, wydeptanie, zaśmiecenie)	XX	U1				
			Martwe drewno	XX	U1				
			Martwe drewno wielkowymiarowe	XX	U2				
			Naturalne odnowienie drzewostanu	XX	U1				
			Naturalność koryta rzecznoego (brak regulacji)	XX	U1				
			Obce gatunki inwazyjne	XX	U1				
			Pionowa struktura roślinności	XX	U1				
			Rytm zalewów	XX	U1				
			Stan kluczowych dla różnorodności biologicznej gatunków lokalnie typowych dla siedliska	XX	xx				
			Wiek drzewostanu	XX	U1				
			Zniszczenia runa i gleby związane z pozyskaniem drewna	XX	FV				
		Perspektywy ochrony		XX	FV				

Gatunek	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2		Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi	
Wydra <i>Lutra lutra</i>	1355	1355 1	Parametry populacji	liczebność	XX	U1	U1	U1		
			Parametry siedliska gatunku	Pokrycie skarp brzegowych zwartą wysoką roślinnością	XX	FV	FV			
				Morfologia koryta		FV				
				Dostępność kryjówek		FV				
				Baza pokarmowa		FV				
			Szanse zachowania gatunku	XX	FV	FV				
		1355 2	Parametry populacji	XX	U1	U1	U1			
			Parametry siedliska gatunku	Pokrycie skarp brzegowych zwartą wysoką roślinnością	XX	U1				U1
				Morfologia koryta		U1				
				Dostępność kryjówek		U1				
Baza pokarmowa				FV						
	Szanse zachowania gatunku	XX	FV	FV						

Ryby

Gatunek:	Kod Natura	Stanowisko	Parametr	Wskaźnik (można wpisać wyłącznie kardynalne)	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej		Ogólna ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej	Uwagi
<i>Różanka Rhodeus amarus</i>	5339	5339 - 1 Widawa i Młynówka (Nowa Widawa) w granicach obszaru	Stan siedliska		XX	FV		FV	Zagęszczenie i struktura populacji są właściwe. Elementy siedliska gatunku są dobrze zachowane.
			Stan populacji	Względna liczebność (zagęszczenie)	XX	FV	FV		
				Struktura wiekowa (wielkościana)	XX	FV			
			Szanse zachowania gatunku		XX	FV			
<i>Piskorz Misgurnus fossilis</i>	1145	1145 – 1 Widawa i Młynówka (Nowa Widawa) w granicach obszaru	Stan siedliska		XX	FV		FV	Zagęszczenie i struktura populacji są właściwe. Elementy siedliska gatunku są dobrze zachowane.
			Stan populacji	Względna liczebność (zagęszczenie)	XX	FV	FV		
				Struktura wiekowa (wielkościana)	XX	FV			
			Stan siedliska		XX	FV			
<i>Koza Cobitis taenia</i>	1149	1149- 1 Widawa i Młynówka (Nowa Widawa) w granicach obszaru	Stan siedliska		XX	FV		FV	Zagęszczenie i struktura populacji są właściwe. Elementy siedliska gatunku są dobrze zachowane.
			Stan populacji	Względna liczebność (zagęszczenie)	XX	FV	FV		
				Struktura wiekowa (wielkościana)	XX	FV			
			Stan siedliska		XX	FV			

Owady

Gatunek	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
	4038	4038 1	Populacja	Liczba obserwowanych osobników	XX	U2	U2	
				Izolacja	XX	FV		
			Siedlisko	Powierzchnia	XX	U1	U2	
				Baza pokarmowa	XX	XX		
				Wiatrochrony	XX	U2		
				Zarastanie ekspansywnymi bylinami	XX	U1		
				Zarastanie - drzewa/krzewy	XX	FV		
		Perspektywy ochrony		XX	U2			
		4038 2	Populacja	Liczba obserwowanych osobników	XX	U2	U2	
				Izolacja	XX	FV		
			Siedlisko	Powierzchnia	XX	U1	U2	
				Baza pokarmowa	XX	FV		
				Wiatrochrony	XX	FV		
	Zarastanie ekspansywnymi bylinami			XX	U2			
	Zarastanie - drzewa/krzewy			XX	U2			
	Perspektywy ochrony		XX	U2				
	4038 3	Populacja	Liczba obserwowanych osobników	XX	U2	U2		
			Izolacja	XX	FV			
		Siedlisko	Powierzchnia	XX	U1	U2		
			Baza pokarmowa	XX	FV			

		Wiatrochrony	XX	FV			
		Zarastanie ekspansywnymi bylinami	XX	U1			
		Zarastanie - drzewa/krzewy	XX	FV			
	Perspektywy ochrony		XX	FV			
4038 4	Populacja	Liczba obserwowanych osobników	XX	U2	U2	U2	
		Izolacja	XX	FV			
	Siedlisko	Powierzchnia	XX	U1	U1		
		Baza pokarmowa	XX	FV			
		Wiatrochrony	XX	FV			
		Zarastanie ekspansywnymi bylinami	XX	U1			
		Zarastanie - drzewa/krzewy	XX	FV			
	Perspektywy ochrony		XX	FV			
4038 5	Populacja	Liczba obserwowanych osobników	XX	U2	U2	U2	
		Izolacja	XX	FV			
	Siedlisko	Powierzchnia	XX	U1	U1		
		Baza pokarmowa	XX	FV			
		Wiatrochrony	XX	FV			
		Zarastanie ekspansywnymi bylinami	XX	U1			
		Zarastanie - drzewa/krzewy	XX	FV			
	Perspektywy ochrony		XX	FV			
4038 6	Populacja	Liczba obserwowanych osobników	XX	U2	U2	U2	
		Izolacja	XX	FV			
	Siedlisko	Powierzchnia	XX	U2	U2		
		Baza pokarmowa	XX	FV			
		Wiatrochrony	XX	FV			
		Zarastanie ekspansywnymi bylinami	XX	U2			
		Zarastanie - drzewa/krzewy	XX	U2			
	Perspektywy ochrony		XX	U2			

4038 7	Populacja	Liczba obserwowanych osobników	XX	U1	U1	U2	
		Izolacja	XX	FV			
	Siedlisko	Powierzchnia	XX	FV	U2		
		Baza pokarmowa	XX	FV			
		Wiatrochrony	XX	FV			
		Zarastanie ekspansywnymi bylinami	XX	U2			
	Perspektywy ochrony	Zarastanie - drzewa/krzewy	XX	U2			
4038 8	Populacja	Liczba obserwowanych osobników	XX	U1	U1	U2	
		Izolacja	XX	FV			
	Siedlisko	Powierzchnia	XX	FV	U2		
		Baza pokarmowa	XX	FV			
		Wiatrochrony	XX	FV			
		Zarastanie ekspansywnymi bylinami	XX	U2			
	Perspektywy ochrony	Zarastanie - drzewa/krzewy	XX	U2			
4038 9	Populacja	Liczba obserwowanych osobników	XX	FV	FV	U1	
		Izolacja	XX	FV			
	Siedlisko	Powierzchnia	XX	U1	U1		
		Baza pokarmowa	XX	FV			
		Wiatrochrony	XX	FV			
		Zarastanie ekspansywnymi bylinami	XX	U1			
	Perspektywy ochrony	Zarastanie - drzewa/krzewy	XX	U1			
4038 10	Populacja	Liczba obserwowanych osobników	XX	FV	FV	U1	
		Izolacja	XX	FV			

			Siedlisko	Powierzchnia	XX	FV	U1				
				Baza pokarmowa	XX	FV					
				Wiatrochrony	XX	FV					
				Zarastanie ekspansywnymi bylinami	XX	U1					
				Zarastanie - drzewa/krzewy	XX	U1					
		Perspektywy ochrony		XX	U1						
		4038 11	Populacja		Liczba obserwowanych osobników	XX	U1			U1	U2
						Izolacja	XX			FV	
			Siedlisko	Powierzchnia	XX	U1	U2				
				Baza pokarmowa	XX	FV					
				Wiatrochrony	XX	FV					
				Zarastanie ekspansywnymi bylinami	XX	U1					
			Zarastanie - drzewa/krzewy	XX	U2						
		Perspektywy ochrony		XX	FV						
		4038 12	Populacja		Liczba obserwowanych osobników	XX	U1			U1	U1
						Izolacja	XX			FV	
			Siedlisko	Powierzchnia	XX	U1	U1				
				Baza pokarmowa	XX	FV					
				Wiatrochrony	XX	U1					
				Zarastanie ekspansywnymi bylinami	XX	U1					
Zarastanie - drzewa/krzewy	XX		U1								
Perspektywy ochrony		XX	FV								
Czerwończyk nieparek Lycaena dispar	1060	1060 1					FV				
			Populacja	względna liczebność	XX	FV			FV		
				izolacja przestrzenna	XX	FV					
			Siedlisko	powierzchnia	XX	FV			FV		
				liczba miejsc do rozrodu	XX	FV					
				stopień zarośnięcia stanowiska przez	XX	FV					

		drzewa i krzewy			
		dostępność bazy pokarmowej gąsienic	XX	FV	
		względna liczebność	XX	FV	
	Perspektywy ochrony		XX	FV	
1060 2					FV
	Populacja	względna liczebność	XX	FV	FV
		izolacja przestrzenna	XX	FV	
	Siedlisko	powierzchnia	XX	FV	FV
		liczba miejsc do rozrodu	XX	FV	
		stopień zarośnięcia stanowiska przez drzewa i krzewy	XX	FV	
		dostępność bazy pokarmowej gąsienic	XX	FV	
		względna liczebność	XX	FV	
	Perspektywy ochrony		XX	FV	
1060 3					FV
	Populacja	względna liczebność	XX	FV	FV
		izolacja przestrzenna	XX	FV	
	Siedlisko	powierzchnia	XX	FV	FV
		liczba miejsc do rozrodu	XX	FV	
		stopień zarośnięcia stanowiska przez drzewa i krzewy	XX	FV	
		dostępność bazy pokarmowej gąsienic	XX	FV	
		względna liczebność	XX	FV	
	Perspektywy ochrony		XX	FV	
1060 4					U2
	Populacja	względna liczebność	XX	U1	U1
		izolacja przestrzenna	XX	U1	
	Siedlisko	powierzchnia	XX	U2	U2
		liczba miejsc do rozrodu	XX	U2	
		stopień zarośnięcia stanowiska przez drzewa i krzewy	XX	U1	
		dostępność bazy pokarmowej gąsienic	XX	U2	

			względna liczebność	XX	U1	
		Perspektywy ochrony		XX	FV	
	1060 5					U2
		Populacja	względna liczebność	XX	U2	U2
			izolacja przestrzenna	XX	U2	
		Siedlisko	powierzchnia	XX	U2	U2
			liczba miejsc do rozrodu	XX	U2	
			stopień zarośnięcia stanowiska przez drzewa i krzewy	XX	U2	
			dostępność bazy pokarmowej gąsienic	XX	U2	
			względna liczebność	XX	U2	
		Perspektywy ochrony		XX	FV	

4. Analiza zagrożeń

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
1.	Ziołorośla górskie (Adenostylion alliariae) i ziołorośla nadrzeczne (Convolvuleta lia sepium)	6430-1,2,3	X Brak zagrożeń	J03.02 antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk	Podczas czyszczenia i konserwacji brzegów rowów melioracyjnych może dojść do wycinki i fragmentacji siedliska oraz naruszenia struktury gleby i organów przetrwalnych roślin.
2.	6510 Niżowe i górskie świeże łąki użytkowane	6510-1	A02.01 intensyfikacja rolnictwa	A11 Inne rodzaje praktyk rolniczych	Zbyt intensywne użytkowanie prowadzi do niekorzystnych zmian w składzie gatunkowym roślin w siedlisku.

3.	ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris)	6510-2	X Brak zagrożeń	A03.03 zaniechanie / brak koszenia	Zarzucenie użytkowania części trwałych użytków zielonych (koszenie, wypas) z siedliskiem w obszarze powodować może ich stopniowy zanik, wycofywanie się cennych i charakterystycznych dla tych siedlisk gatunków roślin i zwierząt oraz uruchamia sukcesję w kierunku innych zbiorowisk (np. ziołorośla, zakrzaczenia, las) ekspansję konkurencyjnych gatunków roślin, inwazję gatunków obcych. Zagrożenie obejmuje również zamianę łąk na grunty orne.,
4.		6510-3	A03.03 zaniechanie / brak koszenia , I01 nierodzone gatunki inwazyjne	X Brak zagrożeń	Łąki są nieużytkowane i zarastają krzewami, ponadto W wyniku zaprzestania koszenia pojawiają się takie gatunki jak nawłóć <i>Solidago sp.</i> i rudbeka naga <i>Rudbeckia lancinata</i> .
5.		6510-4	A03.03 zaniechanie / brak koszenia , I01 nierodzone gatunki inwazyjne	X Brak zagrożeń	Łąki są nieużytkowane i zarastają krzewami, ponadto W wyniku zaprzestania koszenia pojawiają się takie gatunki jak nawłóć <i>Solidago sp.</i> i rudbeka naga <i>Rudbeckia lancinata</i> , jednak w zdecydowanie mniejszym stopniu niż płat 6510-5.
6.		6510-5	A03.03 zaniechanie / brak koszenia , I01 nierodzone gatunki inwazyjne	B01 zalesianie terenów otwartych	Łąki są nieużytkowane i zarastają krzewami, ponadto W wyniku zaprzestania koszenia pojawiają się takie gatunki jak nawłóć <i>Solidago sp.</i> i rudbeka naga <i>Rudbeckia lancinata</i> .

				Zalesianie, obsadzanie drzewami i krzewami owocowymi, może doprowadzić do bezpośredniego zniszczenia siedliska lub pogorszenia jego stanu ochrony.	
7.		6510-6	X Brak zagrożeń	X Brak zagrożeń	
8.	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albo-fragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion</i>)	91E0-1	X Brak zagrożeń	<p>J02.04.02 spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych- brak zalewania</p> <p>J03.02 antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk</p>	<p>Zmiany stosunków wodnych na rzece Widawie powodować mogą zaburzenia w strukturze siedliska.</p> <p>Pozyskiwanie drewna przez mieszkańców okolicznych miejscowości skutkować może zbyt małą ilością stojących lub leżących martwych lub obumierających drzew, zubożeniem różnorodności biologicznej siedliska i ujednoceniem jego struktury przestrzennej.</p>
9.		91E0-2	X Brak zagrożeń	<p>J02.04.02 spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych- brak zalewania</p> <p>J03.02 antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk</p>	<p>Zmiany stosunków wodnych na rzece Widawie powodować mogą zaburzenia w strukturze siedliska.</p> <p>Pozyskiwanie drewna przez mieszkańców okolicznych miejscowości skutkować może zbyt małą ilością stojących lub leżących</p>

				martwych lub obumierających drzew, zubożeniem różnorodności biologicznej siedliska i ujednolicaniem jego struktury przestrzennej.
10.	91E0-3	X Brak zagrożeń	<p>J02.04.02 spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych- brak zalewania</p> <p>J03.02 antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk</p>	<p>Zmiany stosunków wodnych na rzece Widawie powodować mogą zaburzenia w strukturze siedliska.</p> <p>Pozyskiwanie drewna przez mieszkańców okolicznych miejscowości skutkować może zbyt małą ilością stojących lub leżących martwych lub obumierających drzew, zubożeniem różnorodności biologicznej siedliska i ujednolicaniem jego struktury przestrzennej.</p>
11.	91E0-4	I01 nierodzone gatunki inwazyjne	<p>J02.04.02 spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych- brak zalewania</p> <p>J03.02 antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk</p>	<p>Obserwuje się duży udział w runie nawłoci <i>Solidago sp.</i> i rudbeki nagiej <i>Rudbeckia lancinata</i>, co powoduje zniekształcanie siedliska, zmianę struktury drzewostanu, wypieranie gatunków charakterystycznych na rzecz gatunków obcych (gatunki te nie dominują w runie, a samo zagrożenie praktycznie niemożliwe do wyeliminowania z uwagi na</p>

					<p>biologię ww. gatunków oraz brak skutecznych metod ich długotrwałej eliminacji w siedliskach łągowych). Zmiany stosunków wodnych na rzece Widawie powodować mogą zaburzenia w strukturze siedliska. Pozyskiwanie drewna przez mieszkańców okolicznych miejscowości skutkować może zbyt małą ilością stojących lub leżących martwych lub obumierających drzew, zubożeniem różnorodności biologicznej siedliska i ujednolicaniem jego struktury przestrzennej.</p>
12.		91E0-5	X Brak zagrożeń	<p>J02.04.02 spowodowane przez człowieka zmiany stosunków wodnych- brak zalewania</p> <p>J03.02 antropogeniczne zmniejszenie spójności siedlisk</p>	<p>Zmiany stosunków wodnych na rzece Widawie powodować mogą zaburzenia w strukturze siedliska.</p> <p>Pozyskiwanie drewna przez mieszkańców okolicznych miejscowości skutkować może zbyt małą ilością stojących lub leżących martwych lub obumierających drzew, zubożeniem różnorodności biologicznej siedliska i ujednolicaniem jego struktury przestrzennej.</p>

13.	1355 Wydra Lutra lutra	1355- 1, 1355-2	X Brak zagrożeń	<p>J02.03 Regulowanie (prostowanie) koryt rzecznych i zmiana przebiegu koryt rzecznych</p> <p>J03.01 Zmniejszenie lub utrata określonych cech siedliska</p>	<p>Czynnikami determinującymi występowanie w danym siedlisku są przede wszystkim odpowiednia baza pokarmowa i dostępność schronień, w tym możliwość założenia odpowiedniej do wychowu młodych nor w skarpie brzegowej rzeki lub zbiornika wodnego. Regulowanie koryt rzecznych prowadzi do utraty określonych cech siedliska i wycofywanie się gatunku z obszaru. Stąd ważne jest zachowanie drzew i krzewów na skarpach brzegowych. Wadliwy na poziomie umożliwiającym zakładanie kryjówek rozrodczych,</p>
14.	1134 Różanka Rhodeus sericeus amarus	1134 - 1	K03.04 Drapieżnictwo	J02.02.01 Bagrowanie, usuwanie osadów limnicznych	<p>Różanka stanowi pokarm dla drapieżników wodnych np. norki amerykańskiej (zagrożenie naturalne, nie do wyeliminowania).</p> <p>W trakcie usuwania osadów i prac w cieku nastąpić może bezpośrednie zniszczenie osobników oraz zniszczenie mały potrzebnych do przebycia cyklu rozwojowego różanki.</p>

15.	1149 Koza Cobitis taenia		X Brak zagrożeń	J02.02.01 Bagrowanie, usuwanie osadów limnicznych	W trakcie usuwania osadów i prac w cieku nastąpić może bezpośrednie zniszczenie osobników oraz zniszczenie mały potrzebnych do przebycia cyklu rozwojowego różanki.
16.	1145 Piskorz Misgurnus fossilis	1145 -1	K03.04 Drapieżnictwo	J.02.01.03 Wypełnianie (osuszanie) rowów, tam, stawów, sadzawek, bagien lub torrflanek, J02.02.01 Bagrowanie, usuwanie osadów limnicznych, K01.03 Wyschnięcia	Różanka stanowi pokarm dla drapieżników wodnych np. norki amerykańskiej (zagrożenie naturalne, nie do wyeliminowania). Osuszanie cieków i rowów prowadzi do zaniku siedlisk piskorza. W trakcie usuwania osadów i prac w cieku nastąpić może bezpośrednie zniszczenie osobników gatunku.
17.	4038 Czerwończyk fioletek Lycaena helle, 1060 Czerwończyk nieparek (lycaena dispar)	1060 1-5; 4038 1-12	J01.01 wypalanie A08 Nawożenie /nawozy sztuczne/ A03.03 zaniechanie / brak koszenia ; K02.01 zmiana składu gatunkowego (sukcesja)	<u>Zagrożenia potencjalne:</u> J02.05.04 Modyfikowanie funkcjonowania wód – zbiorniki wodne J02.01 Zasypywanie terenu, melioracje i osuszanie – ogólnie E01.03 Przekształcanie terenów rolnych w działki budowlane - zabudowa rozproszona A06 roczne i wieloletnie uprawy niedrzewne J02.05.04 Modyfikowanie funkcjonowania wód – zbiorniki	Odkrzaczanie z wypaleniem wyciętych krzewów, prowadzi do bezpośredniego niszczenia siedlisk gatunków. Nadmierne użyźnienie siedliska poprzez nawożenie powoduje jego degenerację i wycofywanie się roślin żywicielskich gatunku. Zaprzestanie użytkowania części łąk oraz zaorywanie sporych fragmentów pod uprawy (m.in. aronii) skutkuje stopniowym zanikiem, wycofywaniem się roślin żywicielskich gatunków oraz

				<p>wodne A07 stosowanie biocydów, hormonów i substancji chemicznych F03.02.01 kolekcjonowanie (owadów)</p>	<p>uruchamia sukcesję w kierunku innych zbiorowisk, ekspansję konkurencyjnych gatunków roślin, inwazję gatunków obcych. Obce i rodzime gatunki roślin - inwazyjne oraz ekspansywne (<i>Solidago sp.</i>, <i>Phragmites sp.</i>, <i>Filipendula ulmaria</i>, <i>Urtica sp.</i>, itp.) powodują wycofywanie się roślin żywicielskich i zmianę struktury gatunkowej siedlisk gatunków. Otwarty przed kilku laty sztuczny zbiornik na Widawie koło Namysłowa (położony ok. 10 km od Obszaru), w okresach suszy oddziaływanie na Obszar - obniża poziom wód na łąkach w obrębie których bytują gatunki, co powoduje wycofywanie się roślin żywicielskich rdestu węzownika <i>Polygonum bistorta</i> i szczawii <i>Rumex</i>. Łąki pocięte są systemem rowów melioracyjnych, które mogą być poddane konserwacji oraz czyszczeniu. Oprócz zniszczenia roślin żywicielskich odwodni to również łąki co spowoduje degenerację siedlisk gatunków. Obszar położony jest w bezpośrednim sąsiedztwie miasta i kilku wsi, co w przypadku przekształcania siedlisk gatunków w</p>
--	--	--	--	--	--

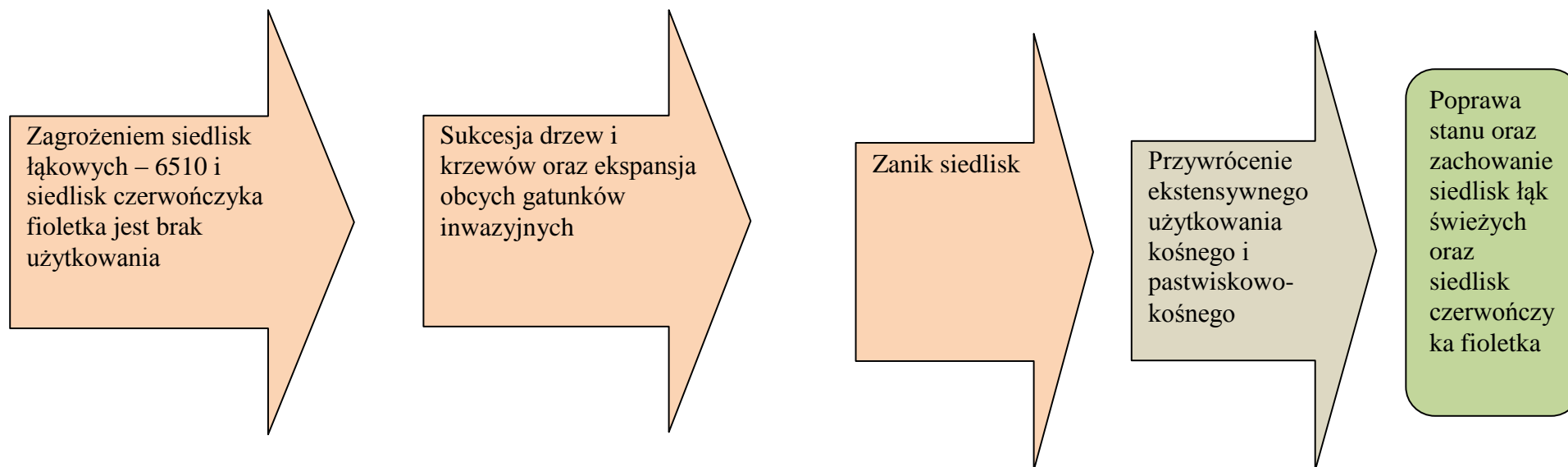
				<p>działki budowlane doprowadzić może do bezpośredniego zniszczenia tych siedlisk oraz uszczuplenia arealu gatunków.</p> <p>W zależności od opłacalności danej produkcji może wystąpić tendencja dalszego przekształcania łąk w uprawy np. krzewów owocowych.</p> <p>Planowany nowy zbiornik retencyjny powyżej Bierutowa może zmienić warunki funkcjonowania wód w obszarze.</p> <p>Stosowanie substancji chemicznych i in. stanowić może zagrożenie dla siedlisk gatunku zlokalizowanych w bezpośrednim sąsiedztwie pól uprawnych. Nierozważne stosowanie środków ochrony roślin, zarówno chwastobójczych jak i owadobójczych (wykonywanie oprysków przy silnym wietrze lub przypadkowe lub umyślne opryskiwanie zakrzewień rosnących na miedzach), może powodować śmiertelność gąsienic lub zamieranie roślin żywicielskich.</p> <p>W przypadku izolowanej i niewielkiej populacji odłowy nawet niewielkiej liczby osobników mogą osłabić populację.</p>
--	--	--	--	---

5. Cele działań ochronnych

L.p.	Przedmiot ochrony	Stan ochrony	Cel działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
1	6430 Ziołorośla górskie (<i>Adenostylion alliariae</i>) i ziołorośla nadrzeczne (<i>Convolvuletalia sepium</i>)	U1, FV	Zachowanie siedliska w niepogorszonej formie (co najmniej U1) poprzez ochronę bierną istniejących i potencjalnych miejsc jego występowania.	Stan aktualny
2	6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (<i>Arrhenatherion elatioris</i>)	FV, U1, U2	Poprawa stanu siedliska (co najmniej U1) poprzez ochronę czynną – ekstensywne użytkowanie kośne lub kośno-pastwiskowe i zmniejszenie udziału gatunków inwazyjnych.	6 lat
3	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (<i>Salicetum albobfragilis</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i> , olsy źródłiskowe)	U2, U1	Utrzymanie stanu ochrony (U2 i U1), ze względu na specyfikę stanowiska osiągnięcie stanu ochrony FV jest nierealne.	Stan aktualny
4	1355 Wydra <i>Lutra lutra</i>	U1	Zachowanie siedliska gatunku w niepogorszonej formie (co najmniej U1).	Stan aktualny
5	1134 Różanka <i>Rhodeus sericeus amarus</i>	FV	Zachowanie siedliska gatunku we właściwym stanie ochrony.	Stan aktualny
6	1149 Koza <i>Cobitis taenia</i>	FV	Zachowanie siedliska gatunku we właściwym stanie ochrony.	Stan aktualny

7	1145 Piskorz Misgurnus fossilis	FV	Zachowanie siedliska gatunku we właściwym stanie ochrony.	Stan aktualny
8	1060 Czerwończyk nieparek (Lycaena dispar)	FV	Poprawa stanu siedliska (do co najmniej U1), zmniejszenie udziału gatunków inwazyjnych i zachowanie wysokiego poziomu wód gruntowych.	Stan aktualny
9	4038 Czerwończyk fioletek (Lycaena helle),	U2	Poprawa stanu siedliska (do co najmniej U1), zmniejszenie udziału gatunków inwazyjnych i zachowanie wysokiego poziomu wód gruntowych.	6 lar

Celem ochrony jest utrzymanie i poprawa obecnego stanu zachowania siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk chronionych zwierząt.

Moduł C**6. Ustalenie działań ochronnych**

L.p.	Przedmiot ochrony	Działania ochronne					
		Nr i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunkowe koszty (w tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie
	6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris)	Działania związane z ochroną czynną					
1		Przywracanie właściwego stanu siedliska	Przywracanie właściwego stanu siedliska: usunięcie nalotu drzew i krzewów w płatach siedliska poza okresem lęgowym ptaków, tj. od 16 października do końca lutego.	Dz. ew. nr 142/1, 143, 144, 138/2, 137/2, 137/3, 136/3, 139, 141, obręb Kijowice, gmina Bierutów AR_29.4, AR_29.6/1 obręb Bierutów, gmina Bierutów	2014	1000 zł/ ha	Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie umowy zawartej z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z

						korzystanie z programów wsparcia z tytułu dochodowości.
Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania						
2	Utrzymanie i poprawa obecnego stanu zachowania siedliska	<p>Działanie obligatoryjne: Zachowanie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków stanowiących przedmioty ochrony, położonych na trwałych użytkach zielonych Ekstensywne użytkowanie kośne lub kośno – pastwiskowe trwałych użytków zielonych</p> <p>Działania fakultatywne: Koszenie działek w terminie od 1 lipca do 15 października, z usunięciem ściętej biomasy (siano przed usunięciem powinno być złożone np.: w stogi lub zebrane w baloty). Nie należy kosić od zewnątrz płata do środka, koszenie na wysokości 10-15 cm. Korzystne byłoby stosowanie kosiarki listwowej lub o podobnej technologii koszenia.</p>	<p>Dz. ew. nr 142/1, 143, 144, 146, 162/12, 138/2, 137/2, 137/3, 136/3, 139, 140, 141, 67/1 obręb Kijowice, gmina Bierutów</p> <p>347/1, 21/1, 21/2, 22/1, 22/2, 23, 24, 25, 342, 358, 333/1, 340/1, 332, 339/1, 330/1 obręb Kruszowice, gmina Bierutów</p> <p>AR_29.4, AR_29.6/1 obręb Bierutów, gmina Bierutów</p> <p>30/2, 477/1, 477/2 obręb Paczków, gmina Bierutów</p>	Od 2013 r.	300 zł/ha	Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie umowy zawartej z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości.

			<p>Nie stosować włókowania w okresie od dnia 1 kwietnia do dnia 1 września.</p> <p>Pozostawianie 10-20% powierzchni niewykaszanej, co roku w innym miejscu, z pominięciem powierzchni zdominowanych przez rośliny inwazyjne (głównie nawłóć), w tym 5 metrowych pasów przy granicy działek z drogami, rowami, wodami i zabagnieniami, zakrzaczeniem i zadrzewieniami.</p> <p>W wypadku ekstensywnego użytkowania kośno-pastwiskowego, dodatkowo dopuszczalny wypas w terminie od dnia 1 maja do dnia 15 października (obsada do 1 DJP/ha, maksymalne obciążenie pastwiska do 5 DJP/ha (5 t/ha).</p> <p>Wykaszenie niedojadów po 15 września.</p>				ci.
		Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
	3	Monitoring	Kontrola płatów siedliska w zakresie wykonanych działań ochronnych w 3, 6 i 9 roku obowiązywania PZO.	Dz. ew. nr 142/1, 143, 144, 146, 162/12, 138/2, 137/2, 137/3, 136/3, 139, 140, 141, obręb	w 3, 6 i 9 roku obowiązywania PZO.	Wg stawek w danym roku.	Organ sprawujący nadzór nad obszarem

				Kijowice, gmina Bierutów 347/1, 21/1, 21/2, 22/1, 22/2, 23, 24, 25, 333/1, 340/1, 332, 339/1, 330/1 obręb Kruszowice, gmina Bierutów AR_29.4, AR_29.6 /1 obręb Bierutów, gmina Bierutów 30/2 obręb Paczków, gmina Bierutów			
4038 Czerwończyk fioletek (Lycaena helle)	Działania związane z ochroną czynną						
	4	Przywracanie właściwego stanu siedliska	usunięcie nalotu drzew i krzewów w płatach siedliska poza okresem lęgowym ptaków, tj. od 16 października do końca lutego	Dz. ew. nr 142/1, 143, 144, 138/2, 137/2, 137/3, 136/3, 139, 141, 156, 157/1, 157/4, 155/1, obręb Kijowice, gmina Bierutów AR_29.4, AR_29.3 obręb Bierutów, gmina Bierutów	2014	1000 zł/ ha	Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie umowy zawartej z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązani

						a podjętego w związku z korzystaniem z programów wsparcia z tytułu dochodowości.
Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania						
5	Ekstensywne użytkowanie kośne	Działania obligatoryjne: Zachowanie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków stanowiących przedmioty ochrony, położonych na trwałych użytkach zielonych (np. zabezpieczenie siedliska przed zaoraniem czy zalesianiem) Działania fakultatywne: Koszenie działek w terminie od 1 lipca do 15 października , z usunięciem ściętej biomasy z terenu siedliska w ciągu 14 dni, a w uzasadnionych wypadkach 21 dni od skoszenia (siano przed usunięciem powinno być złożone np.: w stogi lub zebrane w baloty). Nie należy kosić od zewnątrz płata do środka, koszenie na wysokości 10-15 cm. Korzystne byłoby	Dz. ew. nr 142/1, 143, 144, 152/1, 154/1, 154/2, 155/1, 155/2, 156/1, 156/2, 157/1, 157/2, 157/3, 152/2, 153/3, 154/3, 155/3, 156/3, 157/4, 162/12, 162/8, 138/2, 137/2, 137/3, 136/3, 139, 140, 141, obręb Kijowice, gmina Bierutów 347/1, 343/1, 356/1, 21/1, 21/2, 22/1, 22/2, 23, 24 obręb Kruszowice, gmina Bierutów AR_29.4,	corocznie	300 zł/ha	Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie umowy zawartej z organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem

			<p>stosowanie kosiarki listwowej lub o podobnej technologii koszenia. Włókowanie dopuszczalne jedynie w terminie od 1 września do 10 kwietnia.</p> <p>Pozostawianie 10-20% powierzchni niewykasanej, co roku w innym miejscu, z pominięciem powierzchni zdominowanych przez rośliny inwazyjne (głównie nawłóć), w tym 5-metrowych pasów przy granicy działek z drogami, rowami, wodami i zabagnieniami, zakrzaczeniem i zadrzewieniami.</p> <p>W wypadku ekstensywnego użytkowania kośno-pastwiskowego, dodatkowo dopuszczalny wypas w terminie od dnia 1 maja do dnia 15 października, obsada do 1 DJP/ha, maksymalne obciążenie pastwiska do 5 DJP/ha (5 t/ha).</p> <p>Wykasanie niedojadów po 15 września.</p>	AR_32.4, AR_33.7 AR_32.6, AR_33.1 obręb Bierutów, gmina Bierutów			em z programó w wsparcia z tytułu dochodow ości.
		Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
	6	Monitoring	Kontrola siedliska gatunku w zakresie wykonanych działań	Dz. ew. nr 142/1, 143, 144, 152/1,	w 3, 6 i 9 roku	Wg stawek w	Organ sprawując

			ochronnych w 3, 6 i 9 roku obowiązywania PZO	154/1,154/2, 155/1,155/2, 156/1,156/2, 157/1, 157/2,157/3, 152/2, 153/3, 154/3, 155/3, 156/3, 157/4, 162/12, 162/8, 138/2, 137/2, 137/3, 136/3, 139, 140, 141, obręb Kijowice, gmina Bierutów 347/1, 343/1, 356/1, 21/1, 21/2, 22/1, 22/2, 23, 24 obręb Kruszowice, gmina Bierutów AR_29.4, AR_32.4, AR_33.7 AR_32.6, AR_33.1 obręb Bierutów, gmina Bierutów	obowiązywa nia PZO	danym roku.	y nadzór nad obszarem
1060 Czerwończyk nieparek (Lycaena dis par)	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania						
	7	Zachowanie siedliska	Zachowanie roślin żywicielskich gatunków z rodzaju <i>Rumex</i> , szczególnie szczawiu lancetowatego <i>Rumex hydrolapathum</i>	Dz. ew. nr 340/1 obręb Kruszowice, AR_33.2, AR_32.10, AR_32.5, AR_32.7 (rowy) obręb	stale	brak	Właściciel lub posiadacz obszaru na podstawie umowy zawartej z

				Bierutów, 230, 234, 235, 237, 239, (rowy), dz. 138/2, obręb Kijowice, gmina Bierutów			organem sprawującym nadzór nad obszarem Natura 2000 albo na podstawie zobowiązania podjętego w związku z korzystaniem z programów w wsparcia z tytułu dochodowości, Dolnośląski Zarząd Melioracji i Urządzeń Wodnych we Wrocławiu
		Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
	8	Monitoring	Kontrola siedliska gatunku w zakresie wykonanych działań ochronnych w 3, 6 i 9 roku	Dz. ew. nr 340/1 obręb Kruszowice,	w 3, 6 i 9 roku obowiązywa	Wg stawek w danym	

			obowiązywania PZO	AR_33.2, AR_32.10, AR_32.5, AR_32.7 (rowy) obręb Bierutów, 230, 234, 235, 237, 239, (rowy), dz. 138/2, obręb Kijowice, gmina Bierutów	nia PZO	roku.	
Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony							
6410 Zmiennowilgotne łąki trzęś licowe,	9		Propozycja aktualizacji Standardowego Formularza Danych poprzez przygotowanie wniosku do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska o usunięcie siedliska z listy przedmiotów ochrony i nadane mu oceny D. Powierzchnie zaznaczone na dostępnych materiałach źródłowych jako 6410 pokryte są obecnie albo przez zdegradowane siedlisko świeżej łąki użytkowanej ekstensywnie 6510 albo przez łąki związku Calthion, które nie podlegają ochronie w ramach sieci Natura 2000.	SDF			Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000

				Tego typu zmiany dynamiki roślinności mają charakter naturalny i nie jest wykluczone, że łąki zmiennowilgotne wcześniej tu istniały i mogą wykształcić się w granicach obszaru w bardziej dla nich sprzyjających warunkach wodnych.				
	1337 Bóbr europejski Castor fiber	10		<p>Propozycja aktualizacji Standardowego Formularza Danych poprzez przygotowanie wniosku do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska o usunięcie gatunku z listy przedmiotów ochrony i nadane mu oceny D.</p> <p>W obszarze występuje niewielka populacja licząca 5 – 10 osobników, co z uwagi na liczebność gatunku w województwie dolnośląskim i Polsce sprawia, iż przedmiotowy obszar nie ma znaczenia dla ochrony tego gatunku w ramach sieci Natura 2000.</p>	SDF			Organ sprawujący nadzór nad obszarem Natura 2000

	Zmiana granic obszaru	11	Opracowanie i przekazanie do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska wniosku o zmianę granic obszaru.	Cały obszar Natura 2000	Cały obszar Natura 2000			Organ sprawujący nadzór nad obszarami Natura 2000
--	-----------------------	----	--	-------------------------	-------------------------	--	--	---

Wszystkie przedmioty ochrony obszaru, z wyjątkiem siedliska 6510 Świeże łąki użytkowane ekstensywnie, są uzależnione od odpowiedniego poziomu i czystości wody w dolinie rzeki Widawy.

Podstawowym celem jaki należy realizować w celu ochrony obszaru jest zapobieganie wysychaniu i utracie połączeń dodatkowych wód dolinnych z głównymi korytami Widawy i Młynówki.

Realizacja celów ochrony siedlisk gatunków ryb wymaga ograniczenia osuszania rowów melioracyjnych. W okresach suszy, przy niskich stanach wód muszą być one podpiętrzane zastawkami, dla utrzymania w nich wody. Zastawki muszą być otwierane przy wyższych stanach wody, by młodociane osobniki ryb, szczególnie piskorza i różanki mogły spływać do głównych koryt. Optymalne gospodarowanie w obszarze wodą powinien pokazywać operat hydrotechniczny. Ograniczone muszą być także bagrowania (pogłębianie koryta rzeki).

Piskorz, koza oraz różanka nie mają wysokich wymagań w stosunku do jakości wody i jej aktualny stan jest dla nich odpowiedni. W celu utrzymania ich populacji nie można dopuścić do pogorszenia stanu jakości wód.

Wysoki poziom wód gruntowych, a nawet czasowe zalanie, jest niezbędne do zachowania siedliska czerwończyka fioletka – wilgotnych łąk ze związku *Calthion*. Jest to główny cel działań ochronnych dla tego gatunku. Drugim działaniem jest zachowanie lub przywrócenie odpowiedniego użytkowania łąk, tak aby zapobiec ich zarastaniu przez krzewy i drzewa oraz dominacji obcych gatunków inwazyjnych takich jak nawłóć *Solidago sp.* czy rudbekia naga *Rudbeckia lancinata*.

Działaniem ochronnym dla czerwończyka nieparka jest, oprócz utrzymania wysokiego stanu wód na łąkach i w rowach melioracyjnych, zachowanie jego rośliny żywicielskiej – szczawiu (gł. *Rumex hydrolapathum* i *R. crispus*) najczęściej rosnącej w rowach melioracyjnych.

Działania ochronne dla łągów wierzbowych oraz towarzyszących im ziołorośli i wydry jest utrzymanie wysokiego stanu wód oraz niedopuszczenie do zniszczenia drzew i kryjówek wydry podczas prac regulacyjnych i utrzymaniowych na Widawie i kanałach. Do

szczegółowego zaplanowania działań ochronnych związanych z utrzymaniem odpowiednich warunków wodnych na terenie obszaru wskazane byłoby zlecenie opracowania hydrologicznego.

7. Ustalenie działań w zakresie monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Cel działań ochronnych	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
1	Ziołorośla górskie (Adenostylion alliariae) i ziołorośla nadrzeczne (Convolvulsetalia sepium)	6430-03	Zachowanie siedliska w niepogorszonym stanie (co najmniej U1) poprzez ochronę bierną istniejących i potencjalnych miejsc jego występowania.	Zgodnie z PMŚ	Zgodnie z PMŚ	Ocena stanu zachowania siedliska według parametrów opracowanych w ramach PMŚ (raz na 5 lat)	raz na 5 lat	Działki 162/11 Kruszowice i 1 Bierutów	Organ sprawujący nadzór nad obszarem	0,5

2	6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowa- ne ekstensyw- nie (Arrhenath- erion elatoris)	6510-03	Poprawa stanu siedliska (co najmniej U1) poprzez ochronę czynną – ekstensywne użytkowanie kośne lub kośno- pastwiskowe i zmniejszenie udziału gatunków inwazyjnych.	według parametrów opracowanych w ramach PMŚ	według wskaźników opracowanyc h w ramach PMŚ	Ocena stanu zachowania siedliska według parametrów opracowanych w ramach PMŚ (raz na 5 lat)	raz na 5 lat	Dz. ew. nr i 4 obręb Bierutów i 347/1 obręb Kruszowice, gmina Bierutów	Organ sprawujący nadzór nad obszarem	0,5
---	---	---------	---	--	--	--	--------------	--	---	-----

3	91E0 Łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe Salicetum albo-fragilis, Populetum albae, Alnenion glutinoso-incanae, olsy źródliskowe	91E0-04	Utrzymanie stanu ochrony (U2 i U1), ze względu na specyfikę stanowiska osiągnięcie stanu ochrony FV jest nierealne	według parametrów opracowanych w ramach PMŚ	według wskaźników opracowanych w ramach PMŚ	Ocena stanu zachowania siedliska według parametrów opracowanych w ramach PMŚ (w 6 i 9 roku obowiązywania PZO)	w 6 i 9 roku obowiązywania PZO	Działki nr 162/7, 162/7, 162/10, 162/11, 32/4, 32/2, 68/1, 477/3, 477/5, 55/1 obręb Kruszowice gmina Bierutów	Organ sprawujący nadzór nad obszarem	0,5
4	1355 Wydra Lutra lutra	1355-1,2	Zachowanie siedliska gatunku w nie pogorszonym stanie (co najmniej U1).	według parametrów opracowanych w ramach PMŚ	według parametrów opracowanych w ramach PMŚ	Ocena stanu zachowania siedliska według parametrów opracowanych w ramach PMŚ w 9 lub 10 roku obowiązywania PZO.	w 9 lub 10 roku obowiązywania PZO.	Wybrane transekty wzdłuż koryta Widawy oraz stawy hodowlane	Organ sprawujący nadzór nad obszarem	5-6

5	1149 Koza Cobitis taenia 1134 Różanka Rhodeus sericeus amarus 1145 Piskorz Misgurnus fossilis	1149-1, 1134-1, 1145-1	Zachowanie siedliska gatunku we właściwym stanie ochrony.	Zgodnie z PMŚ	Zgodnie z PMŚ	Monitoring stanu/potencjał u ekologicznego (i stanu chemicznego) w przekroju Widawy według parametrów opracowanych w ramach PMS w 3 , 6 i 9 roku obowiązania PZO	Zgodnie z PMŚ	Widawa poniżej Bierutowa (km 49,5)	Wojewódz ki Inspektor Ochrony Środowisk a	wg obowiązuj ących stawek na rok prowadzen ia pomiarów
6	1149 Koza Cobitis taenia 1134 Różanka Rhodeus sericeus amarus 1145 Piskorz Misgurnus fossilis	1149-1, 1134-1, 1145-1	Utrzymanie właściwego stanu ochrony gatunku w obszarze	według parametrów opracowanych w ramach PMŚ	według wskaźników opracowany ch w ramach PMŚ	Ocena stanu zachowania siedliska według parametrów opracowanych w ramach PMŚ w 9 lub 10 roku obowiązania PZO.	w 9 lub 10 roku obowiązany PZO.	Widawa i Młynówka w granicach obszaru	Organ sprawujący nadzór nad obszarem	ok. 4 tys. (3 gatunki)

	<p>4038 Czerwończyk fioletek (Lycaena helle)</p>	<p>Stanowiska 1-12</p>	<p>Poprawa stanu siedliska (do co najmniej U1), zmniejszenie udziału gatunków inwazyjnych i zachowanie wysokiego poziomu wód gruntowych.</p>	<p>według parametrów opracowanych w ramach PMŚ</p>	<p>według wskaźników opracowanych w ramach PMŚ</p>	<p>Ocena stanu zachowania gatunku według parametrów opracowanych w ramach PMŚ (raz na 5 lat)</p>	<p>raz na 5 lat</p>	<p>Dz. ew. nr 142/1, 143, 144, 152/1, 154/1, 154/2, 155/1, 155/2, 156/1, 156/2, 157/1, 157/2, 157/3, 152/2, 153/3, 154/3, 155/3, 156/3, 157/4, 162/12, 162/8, 138/2, 137/2, 137/3, 136/3, 139, 140, 141, obręb Kijowice, gmina Bierutów 347/1, 343/1, 356/1, 21/1, 21/2, 22/1, 22/2, 23, 24 obręb Kruszowice, gmina Bierutów AR_29.4, AR_32.4, AR_33.7 AR_32.6, AR_33.1 obręb Bierutów, gmina Bierutów</p>	<p>Organ sprawujący nadzór nad obszarem</p>	<p>wg obowiązujących stawek na rok prowadzenia monitoringu</p> <p>85</p>
--	---	------------------------	--	--	--	--	---------------------	--	---	--

	1060 Czerwończyk nieparek (<i>Lycaena dis par</i>)	Stanowiska 1-5	Poprawa stanu siedliska (do co najmniej U1), zmniejszenie udziału gatunków inwazyjnych i zachowanie wysokiego poziomu wód gruntowych.	według parametrów opracowanych w ramach PMS	według wskaźników opracowanych w ramach PMS	Ocena stanu zachowania gatunku według parametrów opracowanych w ramach PMS (raz na 5 lat)	raz na 5 lat	Dz. ew. nr 340/1 obręb Kruszowice, AR_33.2, AR_32.10, AR_32.5, AR_32.7 (rowy) obręb Bierutów, 230, 234, 235, 237, 239, (rowy), dz. 138/2, obręb Kijowice, gmina Bierutów	Organ sprawujący nadzór nad obszarem	wg obowiązujących stawek na rok prowadzenia monitoringu
--	---	----------------	---	---	---	---	--------------	--	--------------------------------------	---

Monitoring powinien wykazać skuteczność realizowanych działań ochronnych oraz tendencję w zmianach stanu przedmiotów ochrony.

8. Wskazania do dokumentów planistycznych

Dokumentacja planistyczna nie wymaga zmian.

9. Przesłanki sporządzenia planu ochrony

Nie stwierdzono potrzeby opracowania planu ochrony dla fragmentu lub całości Obszaru. Plan zadań ochronnych jest wystarczającym narzędziem do zapewnienia ochrony przedmiotom ochrony w obszarze.

10. Projekt weryfikacji SDF obszaru i jego granic

**PROPONOWANA GRANICA NA TLE
 ISTNIEJĄCEJ GRANICY OBSZARU
 O ZNACZENIU DLA WSPÓLNOTY
 BIERUTÓW PLH020065**

PLWG 1992 EPSG: 2180
 Odszerzenie Gauss Kruger
 Przesunięcie na wschód: 500000
 Przesunięcie na północ: -530000
 Rotacja osiowy: 19.1
 Współczynnik skali: 0.9993
 Równoleżnik osiowy: 0
 Jednostka: metry

ELREF 1989
 Elipsoida GRS 1980

OBJAŚNIENIA:

- proponowana granica obszaru
- granica obszaru
- obwody ewidencyjne
- działki ewidencyjne

L.p.	Zapis SDF	Proponowany zapis SDF	Uzasadnienie do zmiany
	A. Malkiewicz, Zakład Bioróżnorodności i Taksonomii Ewolucyjnej, Instytut Zoologiczny, UWr, ul. Przybyszewskiego 63/77, 51-148 Wrocław, K. Świerkosz, UWr Wrocław.	Dodać: J. Błachuta, W. Lewandowski, M. Rudy URS Polska Sp. z o.o. ul. Rejtana 17, 02-516 Warszawa	uzupełniono wykaz o autorów wykonujących prace terenowe do celu PZO
	Powierzchnia obszaru: 223,5 ha	236,66 ha	W propozycji korekty granic obszaru zmianie ulega również powierzchnia obszaru.
	6410 Zmienne-wilgotne łąki trzęślicowe (Molinion)	Zmienić reprezentatywność na D	Usunięcie siedliska z listy przedmiotów ochrony
	6430 Ziołorośla górskie (Adenostylion alliariae) i ziołorośla nadrzeczne (Convolvuletalia sepium) 0,50 B C B C	6430 Ziołorośla górskie (Adenostylion alliariae) i ziołorośla nadrzeczne (Convolvuletalia sepium) 0,50 B C A B	dodanie nowo odkrytego w obszarze w wyniku prac nad planem siedliska 91E0 oraz zmiana oceny przedmiotów obszaru w wyniku lepszego rozeznania stanu siedliska w obszarze
	6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris) 8,98 B C B B	6510 Nizowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie (Arrhenatherion elatioris) 8,98 B B C B	
	brak	Dodać 91E0 8,98 % B C B B	
	1337 Castor fiber 5-10i C B C C	1337 Castor fiber 5-10i D	
	1060 Lycaena dispar R C B C C 4038 Lycaena helle 50-100 C A C B	1060 Lycaena dispar 50-100 A B A B 4038 Lycaena helle 350-400 B B B B	
			Zaktualizowano opis i zagrożenia zidentyfikowane dla przedmiotów ochrony obszaru
L.p.	Proponowany przebieg granicy na tle istniejących granic obszaru	Uzasadnienie do zmiany	
	załączona wektorowa warstwa informacyjna GIS	Proponowana granica obejmuje lasy łęgowe (91E0), ziołorośla nadrzeczne (6430), łąki świeże (6510) w dobrym stanie ochrony, użytkowane oraz łąki wilgotne z rdestem wężownikiem – rośliną żywicielską czerwończyka fioletka.	

	Proponuje się wyłączenie działek, na których zlokalizowane są oczyszczalnia ścieków, pola orne oraz zabudowania wsi Kijowice ze względu na brak na ich obszarze chronionych siedlisk
--	--

11. Zestawienie uwag i wniosków

Nie zostały zgłoszone uwagi ani wnioski.

l.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	Moduł A		
	Moduł B		
	Moduł C		

12. Literatura

Gorzela P. 2008 Zagrożone oraz chronione gatunki flory naczyniowej Równiny Oleśnickiej oraz zachodniej części Wzgórz Trzebnickich. Acta Botanica Silesiaca. Vol. 3

Kącki Z.(red.) 2003. Zagrożone Gatunki Flory Naczyniowej Dolnego Śląska. Instytut Biologii Roślin, Uniwersytet Wrocławski, PTPP „proNatura”, Wrocław.

Kondracki J. 1994. Geografia Polski, Mezoregiony fizyczno-geograficzne. PWN, Warszawa.

Kornaś J., Medwecka – Kornaś A. 2002. Geografia Roślin. PWN, Warszawa.

Matuszkiewicz W. 2002. Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski. PWN, Warszawa.

Pawlak W., Pawlak J. (red.). 1997. Atlas Śląska Dolnego i Opolskiego. Uniwersytet Wrocławski, Pracownia Atlasu Dolnego Śląska, Wrocław.
Rutkowski L. 2004. Klucz do oznaczania roślin naczyniowych Polski niżowej. PWN. Warszawa.

Witkowski A., Błachuta J., Kuszniierz J., 1992: Rybostan dorzecza Widawy po przeprowadzonej regulacji. Roczn. Naukowe PZW, 4: 25-46.

Sielezniew M., Dziekańska I. 2010. Fauna Polski. Motyle dzienne. Multico, Warszawa.

Skórka P., Settele J., Woyciechowski M. 2007. Effects of management cessation on grassland butterflies in southern Poland. Agriculture, Ecosystems, Environment 121: 319-324.

Zajac 2001 Atlas rozmieszczenia roślin naczyniowych w Polsce. Distribution Atlas of Vascular Plants in Poland. Nakł. Prac. Chronologii Komputerowej Inst. Botaniki UJ, Kraków.

Inwentaryzacje przyrodnicze

Rudy M. 2012. Raport z prac terenowych dla obszaru Natura 2000 Bierutów PLH020065 - Siedliska przyrodnicze

Malkiewicz A. 2012. Raport z prac terenowych dla obszaru Natura 2000 Bierutów PLH020065 – Bezkregowce

Błachuta J. 2012. Raport z prac terenowych dla obszaru Natura 2000 Bierutów PLH020065 – Ryby

Lewandowski W. 2012. Raport z prac terenowych dla obszaru Natura 2000 Bierutów PLH020065 – Ssaki.

Załączniki mapowe

Granica obszaru o znaczeniu dla Wspólnoty Bierutów PLH020065

Proponowana granica na tle istniejącej granicy obszaru o znaczeniu dla Wspólnoty Bierutów PLH020065

Siedliska przyrodnicze w granicach obszaru o znaczeniu dla Wspólnoty Bierutów PLH020065

Zwierzęta w obszarze o znaczeniu dla Wspólnoty Bierutów PLH020065

Zagrożenia istniejące siedlisk przyrodniczych w granicach obszaru o znaczeniu dla Wspólnoty Bierutów PLH020065

Zagrożenia potencjalne siedlisk przyrodniczych w granicach obszaru o znaczeniu dla Wspólnoty Bierutów PLH020065

Zagrożenia istniejące dla zwierząt w granicach obszaru o znaczeniu dla Wspólnoty Bierutów PLH020065

Zagrożenia potencjalne dla zwierząt w granicach obszaru o znaczeniu dla Wspólnoty Bierutów PLH020065

Działania ochronne dla siedlisk przyrodniczych w granicach obszaru o znaczeniu dla Wspólnoty Bierutów PLH020065

Działania ochronne dla zwierząt w obszarze o znaczeniu dla Wspólnoty Bierutów PLH020065

Monitoring siedlisk przyrodniczych w granicach obszaru o znaczeniu dla Wspólnoty Bierutów PLH020065

Monitoring zwierząt w granicach obszaru o znaczeniu dla Wspólnoty Bierutów PLH020065